

«Bir palamutun karnından aşk mektubu çıktı!» - Gazeteler -

— Palamuuut !.. Evde kalmış kızları sevindiriyor !..

Yusuf Ziya Ortaç'ın kitapları:

*

Bir Varmış Bir Yokmuş:

PORTRELER

Mevcudu Kalmamıştır.

*

Gün Doğmadan!

Güzel Türkçenin en güzel kitabı.

PEK AZ KALMIŞTIR.
FİATI 5 LİRA

*

GÖÇ

Bizim Romanımız basılıyor.

ÇAĞRI

Aylık Fikir ve Sanat Dergisi

4. Yayın Yılında

ÇIKARAN:
FEYZİ HALICI

15 lira gönderip, yıllık abone olan her okuyucumuza 12 lira tutarında K İ T A P armağan ediyoruz.

Edgar Allan Poe'nun şâhane A N N İ E şiiri Çağrı'nın 36. sayısında

Abone olmakta acele ediniz.

Müracaat: Çağrı P. K. 99 KONYA

Akbaba

Uğursuz Yangın!

İSKENDERUN'da bir heykele dinamit atıldı. Kimin heykeline?.. İskenderun'u kurtaranın, Atatürk'ün heykeline!..

Kim attı?... Bilmiyoruz.

Çanakkale'nin bir köyünde resimler yakıldı. Kimin resimleri?... Anafartalar kahramanı Mustafa Kemal'in!...

Kim yaktı?... Eyvaaah, onu biliyoruz: Bir yedek subay öğretmen!

Biz, yıkılan heykelin, yakılan resmin değil, tüyleri diken diken olmuş dikkatimizle yedek subay öğretmenin üstünde duracağız.

Bu yedek subay kaç yaşındadır? Olsa olsa yirmi iki, yirmi üç, yirmi beş...

Ya Cumhuriyet Türkiyesi, ya inkılâplar Türkiyesi kaç yaşında?... Otuz yedi.

Düşünüyorum: Bir Türk evinde bir beşik sallanıyor. Bu beşikte yatan çocuk düşman çizmesinden kurtulmuş bir vatanın çocuğudur. Bu çocuk, yobaz baskısından silkinmiş bir milletin çocuğudur. Bu çocuk, dünyaya ilk anlayışlı gözlerle baktığı gün fes değil, şapka gördü. Bu çocuk, okula ilk gittiği gün Elifba değil, Alfabe okudu. Bu çocuk, eline kalemi ilk aldığı gün sağdan sola değil, soldan sağa yazmayı öğrendi. Bu çocuk, sınıfta komşu kızı ile yanyana oturdu. Bu çocuk, bayram günlerinde «Türküz, Cumhuriyetin göğsümüz tunç siperi» diye coştu. Hür düşünmenin, hür konuşmanın, hür yaşamanın mutluluğu içinde büyüdü. İlkokulu bitirdi. Orta okulu tamamladı. Lise diplomasını aldı...

Sonra, askerlik çağına erince, ihtilâl Türkiyesinin bir köyüne yedek subay öğretmen gitti. Bu çocuk... Bu... Bu!...

Bunu cezaevinden önce, sorgu yargıcından önce, özel bir bilginler, bir pedagoklar, bir ruh araştırıcıları, akıl doktorları önüne çıkarmalıyız.

Bu bir suçlu olmaktan çok fazla bir şeydir. Bu bir «suç konusu», bir «suç kaynağı», bir «suç bataklığı»!

Biz onun şahsında «bir suçlu» yu değil, asıl «suç» u yakaladık. Aranacak, incelenecek, meydana çıkarılacak ve adı konacak korkunç âfet budur.

Bu çocuğun hayatını doğumundan bugüne kadar adım adım izlemeliyiz: Evini, ailesini, okullarını, öğretmenlerini, komşularını, arkadaşlarını birer birer tanımak gerek. Nasıl bir çevre içinde büyüdü, nasıl bir hava içinde yetişti, kimlerle dost oldu, kimlerle düşman oldu?.. Onun mânevî varlığı, bütün bu bilgiler altında ışımalı, çırçıplak ortaya çıkmalıdır.

Çanakkale'nin bir köyünde yakılan Atatürk'ün resimleri bir hakikati daha aydınlatıyor: Elinde lise diploması var diye rastgele her genci nasıl doktor yapamazsak, nasıl mühendis yapamazsak, nasıl kaptan, nasıl pilot, naşıl makinist yapamazsak, ayrı bir eğitim görmeden öğretmen de yapamayız. Bir kutsal kişidir öğretmen. Nazlı bitkiler gibi belli bir toprakta, özel bir iklim içinde yetişir. Yoksa: «köyü aydınlat!» diye gönderdiğimiz adam, yüzde bir, binde bir bile olsa, elindeki meşaleyle köyü aydınlatacağına Atatürk'ün resimlerini tutuşturarak uğursuz bir yangın çıkarır.

Yangın, yangındır. Milyonlarca gencimizin tükrüğiyle söndürülse bile!

Yusuf Ziya ORTAÇ

SAHİP VE BAŞYAZARI:
Yusuf ziya Ortaç

YAZI AİLESİ:
Aziz Nesin, Adnan Veli, Nimet Arzık, Oktay Verel, Selâmi İzzet Sedes, Adnan Tahir, Selâmi Yurdatap, Yaşar Özen, Hüseyin Korkmazgil, Kenan Akıncı, Şemiramis Aydınlık.

KARİKATÜR AİLESİ:
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Yalçın Çetin, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Yaşar Tonguç, Zeki Beyner, Burhan Solukçu.

※

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Ercan Matbaası
Kapak baskısı:
Şaka Matbaası

※

Abone bedeli: Yıllığı 50, altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı: 100 kuruştur.

İDARE YERİ:
Divanyolu, Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire: 3.

Telefon: 22 18 11

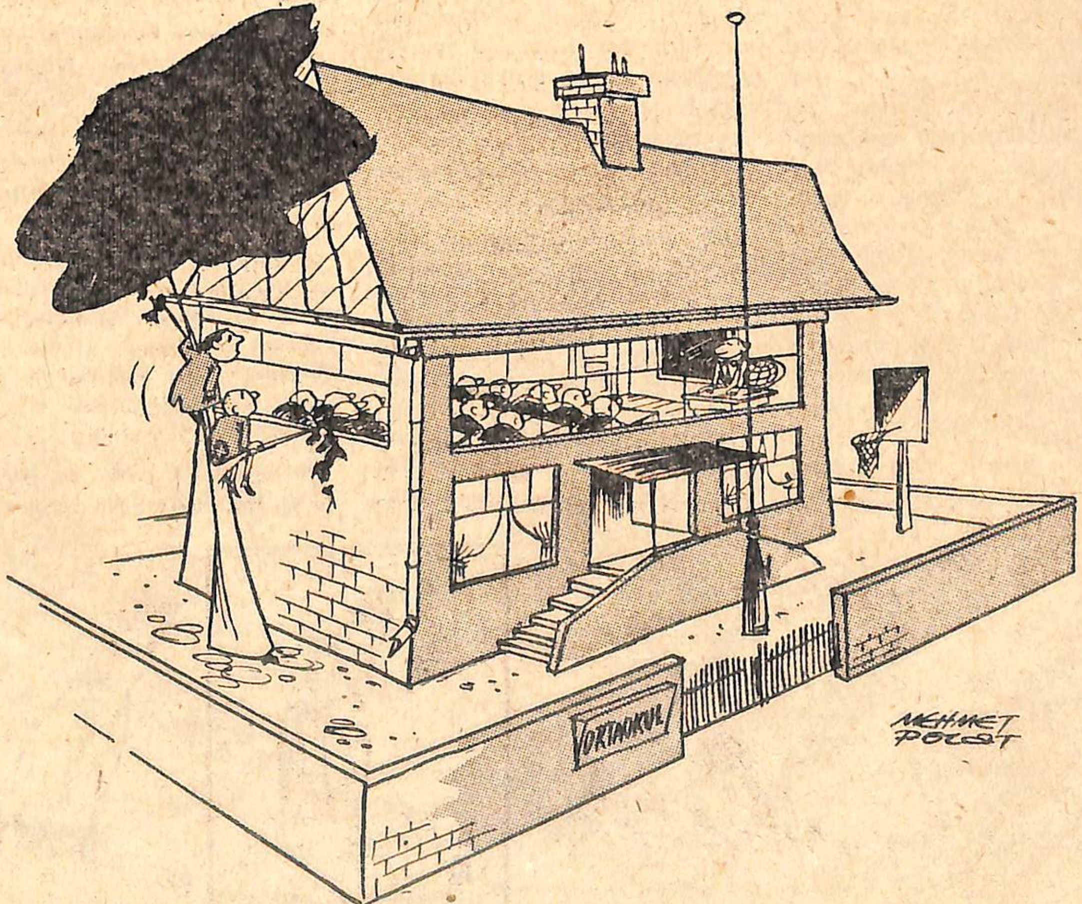
İLAN FİATI:
Kapak içi, santimi 15 lira, iç sayfalar 20 liradır.

Sayı: 460 — Yıl: 38
5 Ocak 1961

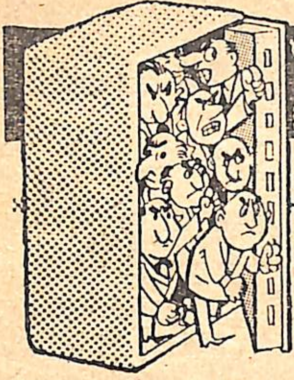
※

Bu gazete Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Orta öğretim paralı oluyor. (Gazeteler)

Beleşçiler!

Zengin Adam

Yusuf Ziya Ortaç

BEN bir zengin adamım!.. Acı bir gülüşle «Zavallı Ortaç, oynattı» demeyiniz. Sahi söylüyorum, ciddî söylüyorum: Zenginim vallâhi... Türkiye'nin bir numaralı zengini!..

Göz kırpıp sormayınız: «Hangi bankalarda milyonların?» diye... Hiç birinde meteliğim yok!.. Geçenlerde köpeklerinden biri paçalarıma saldıran İsviçreli vatandaş gibi, servetim Avrupa bankalarında da değil!.. E, nerede öyleyse?.. Altına çevirip kemerime mi diziyorum?.. Vallâhi değil, parmağımdaki altın yüzükle, ağzımda iki altın dişten başka... Pardon, bir de bileğimde altın saatle gömleğimin kolundaki altın düğmeden başka tek altınım var: O da, övünerek söyliyeyim, pas tutmıyan altın kalbim!..

Ama ben zenginim!.. Türkiyenin en büyük zengini!.. Vehbi Koç mu?. Ömer Ağa mı?.. Eliyeşil mi?.. Haydi efendim, haydi, onlar benim yanımda Bektaşi fıkarası gibi kalırlar!... Ali İparın şileplerini bile servetimin Transatlantiğine filika gibi asarım ben!..

Gülüyorsunuz, iyice delirdi diyüorsunuz, değil mi?.. Değil!.. Vallâhi değil! Aklım her zamanki kadar başımda: Ne bir gram eksik, ne bir gram.. belki bir gram fazla!

E, nerede mi bu servet?.. Şişli caddesindeki sıra apartmanlar?.. Taşlık sırtlarındaki ışıklı apartmanlar?.. Ayaspaşa balkonundaki Marmarayı içen apartmanlar?.. Değil, değil, değil... Onlar da benim değil!

Geriye ne kaldı?.. Elmas kolleksiyonu, inci kolleksiyonu, pul kolleksiyonu mu?.. Böyle merakım da yok baylar... Gelin kulağınıza söyliyeyim: Akbaba kolleksiyonum bile eksik!

Ama bir daha, göğsümü gere gere, başımı dike dike tekrarlıyayım: Dünyanın olmasa bile, yurdumun en cakalı zengini benim!

Ben bu serveti biriktirebilmek için kırk yıl, geceli gündüzlü çalıştım: Eskittiğim kalem, tükettiğim mürekkep, harcadığım kâğıt ve döktüğüm göz nuru ile alın teri küçük hesaplara sığmaz!

Önce, ilk sermayemi politika dışında, edebiyat alanında biriktirmeğe başladım: Dilde, vezinde, şiirde, savaşarak... Osmanlıcanın altın zırhlarına bürünmüş bütün cengâverler, belâğat ordularının başında, kalemlerinin mızrakları ile üstüme hücum ettiler... Has türkçenin, hece vezninin, millî edebiyatın beş yapıcısı içinde tek kavgacısı bendim!

Sonra, Akbaba ile politikaya girdim: Haklı, haksız, darıltmadığım, düşman etmediğim kim kaldı?..

Birinci Büyük Millet Meclisinin ağızları ve sarıkları köpürmüş ikinci grupu benim düşmanımdı! Saltanat artıkları benim düşmanımdı! Terakkiperver fırka benim düşmanımdı! Demokrat Parti benim düşmanımdı! Kim Atatürk düşmanı ise, kim İnönü düşmanı ise, kim yeninin, güzelin, ilerinin düşmanı ise benim düşmanımdı!

Genç arkadaşlarımla yanyana, kalem ve fırça ordumuz, otuz sekiz yıl onlarla döğüştü... Otuz sekiz yıl, durmadan, bıkmadan ve... ve yılmadan düşman biriktirdim!

Gün oldu, kendi partim içinden düşmanlar bile karanlıkta bana pusu kurdular, benim yolumu kestiler, benim üstüme çullandılar!

Bir acı misal, bir utandırıcı örnek vereyim mi?.. Bir gün, rahmetli İstanbul valisi Üstündağ beni çağırdı ve İçişleri Bakanının, mühürlü, imzalı, resmî bir tezkeresini verdi. Bu yazıda, devlet ağziyle bana: (Akbaba'nın falan sayısında çıkan, vatandaşların «açız!» diye bağırıştıkları karikatür esefle görüldü. Bunu yapmaktan maksadınız satış ve haksız kazanç temin etmek içindir. Yayınınıza bu yolda devam ederseniz......)

Bu tehdidin iki acı tarafı vardı: Bir, altındaki imza... Bu imza, Avrupalı anlamı ile sahici bir aydınımız olan Şükrü Kaya'nın imzasıydı. (Vesika dosyamdadır. İsteyen gelip görebilir.)

İkincisi... Bu belki de daha acı, yahut daha ayıp: Akbaba'da ne böyle bir karikatür çıkmıştı, ne de buna benzer bir şey!..

Atatürk devrinin İçişleri Bakanını faka bastıran düşmanlarım, ona şu karikatürü göstermişlerdi: Sokakta «Patlıcaaan... Gabaaaak.... Sütçüüüy!» diye bağrışan bir ayak satıcısı kalabalığı, altında da şu iki kelime: Sabah senfonisi!

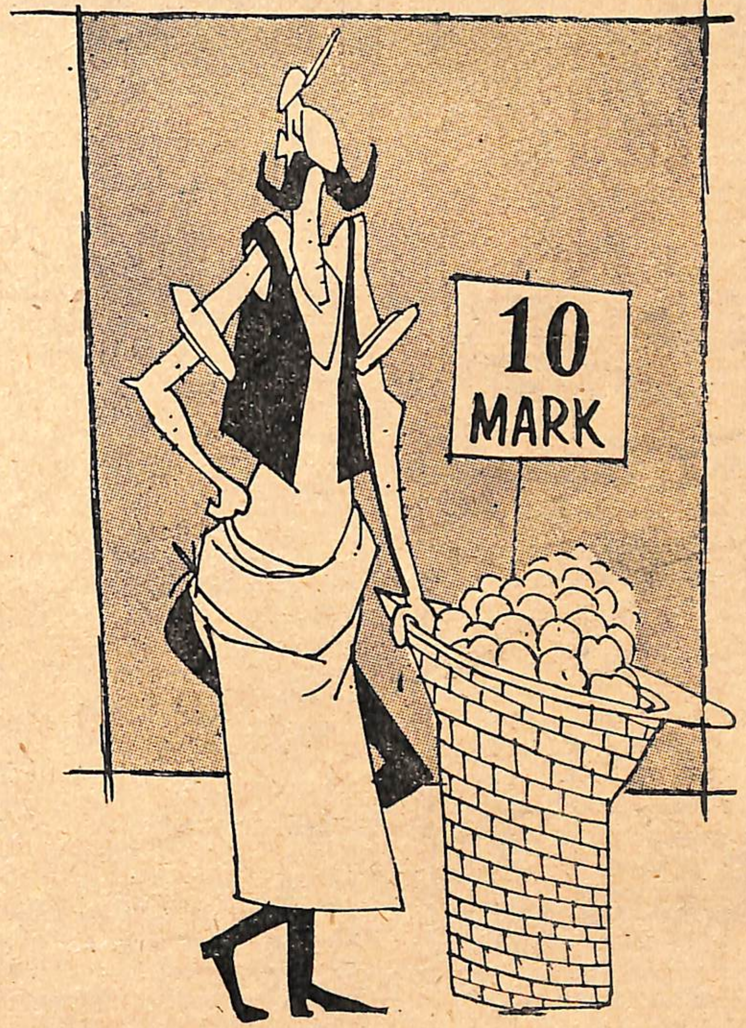
Bu misal, ne birdir, ne ondur... Belki yüz, belki daha çok!

Ben, bir ömür boyu düşman biriktirdim. Bir düşman zengini, bir düşman milyoneriyim ben!

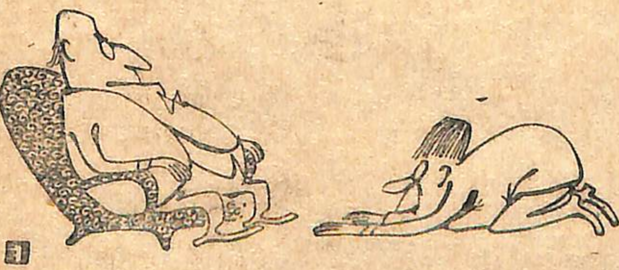
Bu arada, zekâ fukarası, ahlâk dilencisi, şöhret züğürdü nice arsızlar, yüzsüzler, uzaktan uzağa uluyorlar... Onları taş kesilmiş sükûtumla çatlatacağım. Onlar, hasretini çektikleri cevabı alamıyacaklardır benden... Kalemim, onların isimleriyle pislenmiyecek!.. Neden mi?.. Yolda giderken, arkanızdan bir sokak köpeğinin havladığını duymadınız mı hiç?.. E, ona uyar siz de dönüp: Hav, hav, hav der misiniz?..

Ne demiştim başlarken: Zengi nim, çok zengin... Kırk yıl, durmadan, dinlenmeden düşman biriktirdim!.. Ne mutlu bana!

Esnaf Almanya'da staj görecek. (Gazeteler)

'YAZISIZ

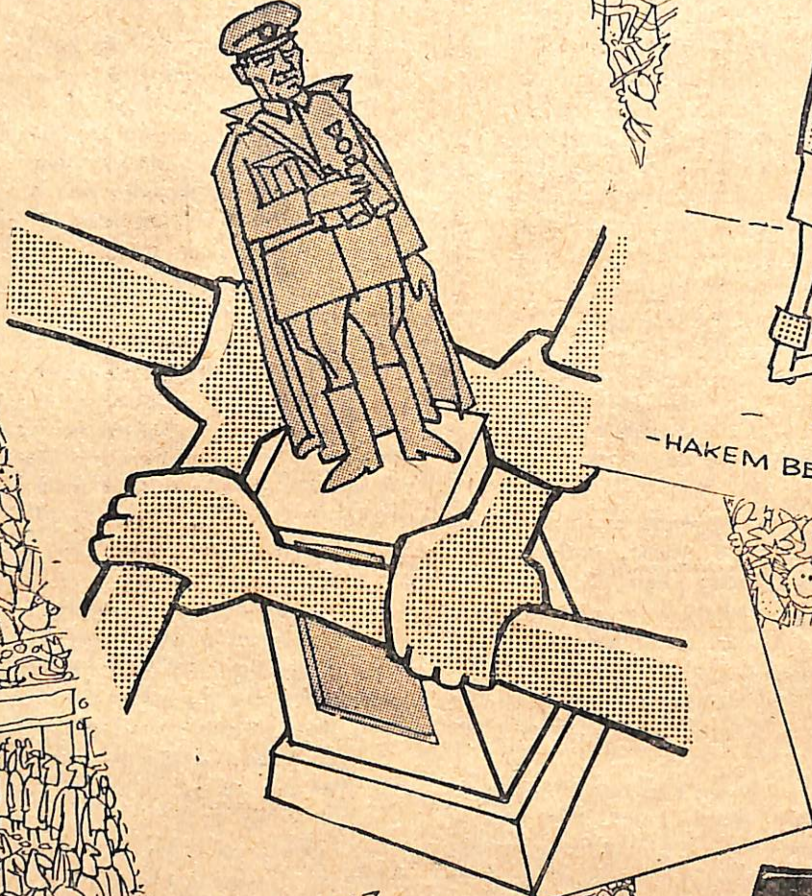

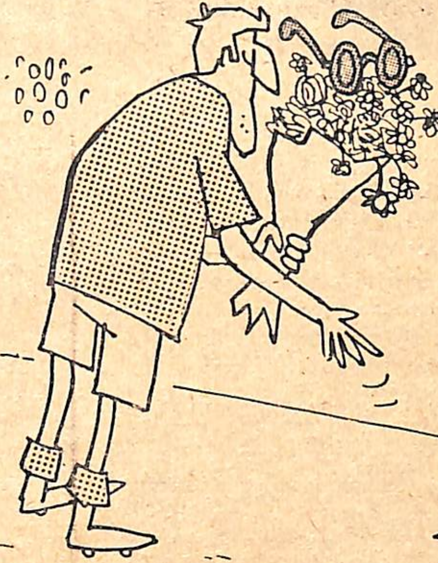

'YAZISIZ

CAFER ZORLU

YAZISIZ

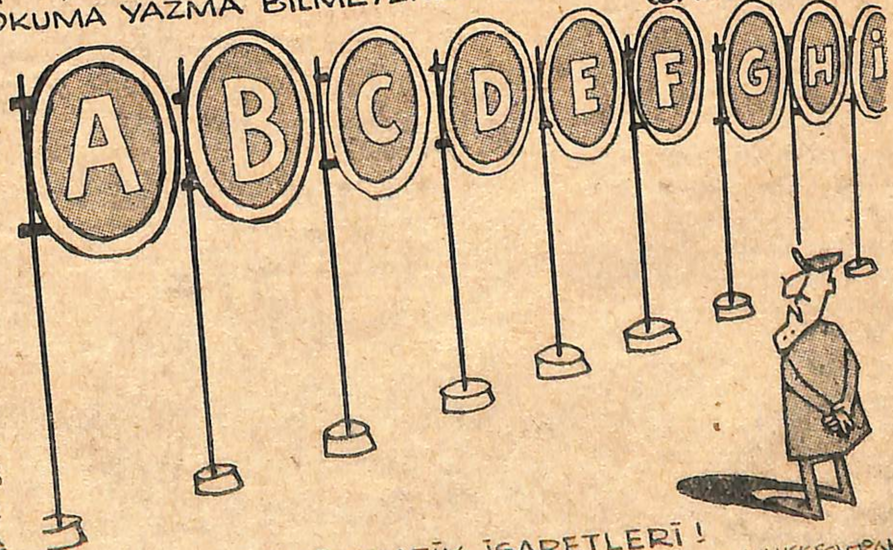
— HAKEM BEY, LÜTFEN ŞU BUKETİMİ KABUL EDİNİZ !

SİYASÎ FAALİYET 7 OCAK'TA BAŞLAYACAK (GAZETELER)

ORMANLARIMIZ KORUNACAK.
(GAZETELER)

OKUMA YAZMA BİLMEYENLER ŞOFÖR OLAMIYACAK !
(GAZETELER)

YENİ TRAFİK İŞARETLERİ !

Tanık KADIN olunca

Adnan Veli

C.H.P. İlçe Başkanlarından Tevfik Altıok'u, Silivrikapı'dan içeriye sokmamak ve sopa ile üzerine hücum ederek kendisini döğmekten sanık Şaban Çapulcular, İrfan Mendeburoğlu, Halil Zemherigil, Cemal Koskova, Hüsamettin Temennahoğlu, Cavide Yellozgil haklarında üçüncü asliye ceza mahkemesinde açılan dâvanın o günkü duruşmasında, Silivrikapı sakinlerinden Esma Hakyemez de tanık olarak dinlenecekti.

Mübaşir, kapının önünde saat dokuzdan beri pinekliyen kadının Esma olduğunu bildiği halde, usulden olduğu için kapının önünde iki sefer bağırdı:

— Esmaaa!... Esma Hakyemeeez!..

Esma alelacele içeriye girdi. Eliyle hâkime temenna ettikten sonra elpençe divan durdu:

Başkan evrakı inceledikten sonra, gözlüğünü çıkarıp kadını tepeden tırnağa kadar süzdü:

— Adın ne?..

— Azıcık hızlı söyleyiver hâkim bey...

— Sesim duyulmuyor mu?...

— Duyuluyor ama, âsabım çok bozuk da, ondan öyle söyledim...

— Adını soruyorum...

— Hâkim beyciğim benim esas nüfustaki adım Esma Hakyemez'dir. Ama Çatladıkapı taraflarında, Anadolukavağı kumseri Necati'nin ilk göz ağrısı Besmelesiz Esma diyerekten tanırlar...

— Nasıl tanırlarsa tanısınlar... Ben nüfustaki ismini sordum...

— Nüfustaki ismim Esma...

— Kaç yaşındasın?...

— Yaşım o kadar yok... Sen görünmeme bakma reis bey... Görünmem birazcık fazla gösterir ama, ben çok kahır çekmiş kadınım... Vakitsiz yıprandım...

— İyi ya, kaç yaşındasın?...

— Otuz iki, otuz üç varım reis bey!...

— Biraz fazlaca tenzilât yaptın galiba... Hele şöyle kırktan yukarı çık bakalım...

— Aaaa, aşkolsun reis bey... Ben dünyada yalan söylemem... Ben sana şimdi anlatayım, sen hesabını yapıver... Aksaray yangınından bir buçuk iki sene sonraydı, benden altı yaş büyük olan ablam, Topal Beşir'e kaçtı. Onlar Beşir'le evlenip nur topu gibi bir evlâtları dünyaya gelince, eniştem sizlere ömür mefat etti. Eniştemin mefatından altı ay sonra Aktar Ziyanın baldızı Şaşı Melâhat nikâh oldu. Onun düğününde ben bahriye çiftetellisi oynamıştım. İşte o vakitler, Bohçacı Safinaz'ın gelini ile kırklıydık. Demek oluyor ki Safinaz'ın gelini üç ay Natır Tevfik'ile nikâhsız oturup boşandıktan sonra, ramazanı geçmiştik ki, benim düğünüm oldu. Bu hesaba göre şimdi kaç yaşında oluyorum?...

— Bu hesap biraz karışık oldu... Her halde kırk varsın diyelim...

— Taş çatlasa kırk yoğum reis bey... Olsa olsa, otuz altı varım... Hadi bilemedin otuz yedi...

— Peki anlaşıldı... Evli misin?...

— Valla ayıptır söylemesi, birkaç talip var hâkim bey... Ama ben daha hiç bir karar veremedim. Kiminin parası var gençliği yok, kiminin gençliği var içkisi de var, kiminin parası yok kumarı var... Biraz daha düşüneceğim.

— Yani dulsun değil mi?...

— Dulum ama, benim gibi evciment bir kadını öyle ilânihaye boş bırakmazlar ki... Birinden biriyle evleneceğim elbet...

— Yemin ettireceğim. Benim söylediklerimi aynen tekrarlıyacaksın...

— Başüstüne hâkim bey...

— Bir şey saklamaksızın ve bir şey katmaksızın, kimseden korkmıyarak, bir tesire kapılmıyarak, bildiğimi, namusum ve vicdanım üzerine dosdoğru söyliyeceğime yemin ederim...

— Ederim Reis bey... Eğer ki yalan söylersem, Cenabı Allah beni sürüm sürüm süründürdükten maada, iki gözümü âmâ etsin de, sonunda getirip Karamürselli Arap Rebia'nın yanına hizmetçi yapsın...

— Anlat bakalım... Sen de Silivrikapı'da bulunmuşsun. İlçe Başkanı Tevfik Altıok Silivrikapı'dan otomobille şehre girmek istemiş. Şuradaki sanıklar da ellerindeki sopalarla onun üzerine hücum ederek yolunu kesmişler ve döğmüşler. Bu hususta ne biliyorsan anlat...

— Anlatayım Reis bey... Ben Silivrikapısına gitmiştim. O gün Başkanımız Tevfik bey gelecekmiş diyerekten orada bekliyorduk. Tam beklerken Tevfik bey otomofillen geldi. İşte tam o vakit bu Cavide şıllığı eline sopa alınış geliyordu. Beni görünce Tevfik beyi bıraktı, bana saldırdı...

— Sen sanıklardan Cavide Yellozgil'i tanır mısın?...

— Tanımaz olur muyum reis bey... Bu Cavide yezidi Boşnak Hayri'nin üçüncü karısıdır... Boşnağı ikinci karısı Sultan'dan bir haftanın içinde kaşık büyüsüyle boşatıverdi.

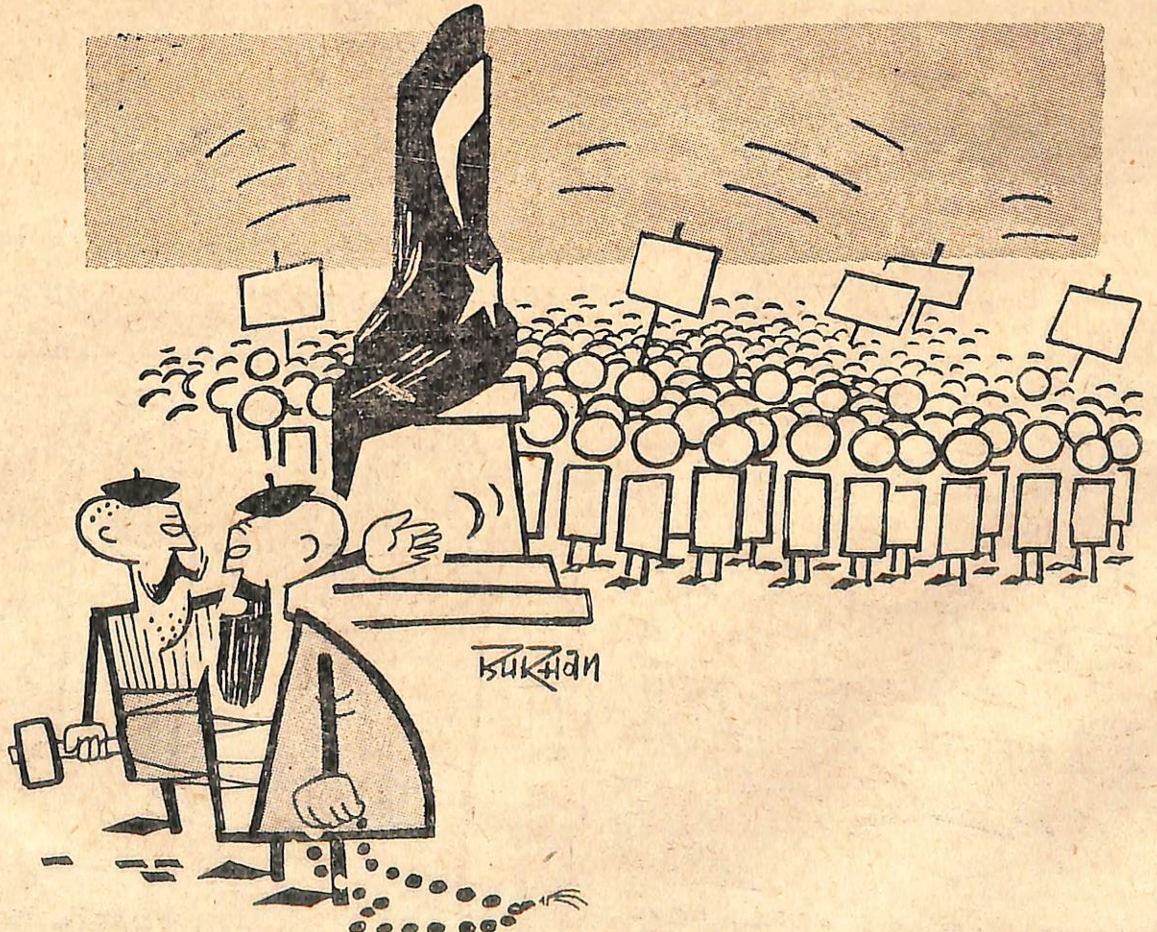
— Göster bakalım Cavideyi...

— Nah, şu reis bey...

— Peki devam et...

— Ondan sonracığıma efendicağımıza söyliyeyim, şıllık, beni saçlarımdan yakaladığı gibi bir demetini yoldu. Beni de yörük çamaşırı

İskenderun'da Atatürk'ün heykeli dinamitlendikten sonra:

— Heykeli parçalamak kolay, ama, bu birliği parçalamak imkânsız!

gibi taşa çaldı... Kendisinden dâvacıyım...

— Dâvanı sonra anlatırsın. Sen olayı anlat... Bağırıp çağırdı mı?...

— Haa bak, iyi ki söylediniz reis bey... Tevfik bey için de ayıptır söylemesi «pezevenk bunak» diye bağırdıydı.

— Kalk bakalım Cavide... Tanığın bu ifadesine karşı ne diyorsun?...

— Çok muhterem sayın başkanım.. Bu tanık benim Boşnak Hayriyi kaşık büyüsü ile boşattığımı söylüyor. İftiradır. Katiyen kabul edemem... Bir kere ben kaşık büyüsünün nasıl yapıldığını bilemem. Sabun büyüsü yahut da sakız büyüsü demiş olsaydı, eh bir dereceye kadar bunlardan biraz haberim vardır. Fakat kaşık büyüsü deyince yalancı şahit olduğu ortaya çıkmış bir durumdadır. Kabul etmiyorum. Sonra, ikinci olarak şey dedi. Boşnak Hayri'yi Sultan'dan ayırttı dedi. Halbukiysem, esas kendisi Boşnak Hayri'yi, kendi baldızı tahtacı Sabriyeye ayartmak için üç gün siyah çarşafla tebdil gezdi.

Tanık, lâfa karıştı:

— İki gözüm kör olsun ki yalan söylüyor hâkim bey... Bu karı kadar ahlâksız karı bizim semtlere gelmemiştir. Ben zaten bu karıyı da şeyhlerle ağalar gibi sürgün etmeleri için mahallede imza topladıktan sonra bu karıyı sürdürmek lâzım reis bey..

Cavide onun sözünü kesti:

— Ahlâksız senin gibi olur, alçak şırfıntı... Senin yediğin nâneleri burada bir anlatacak olsam, burada bulunan bunca ahali utancından yedi kat yerin dibine geçer. Kürtaş karısı ne olacak?...

Başkan müdahale etti:

— Sus... Sana söylüyorum... Sus.. Burası mahkeme... İkinizi de atarım dışarı... Terbiyesizlik istemez.

Tanık Esma Hakyemez, Cavidenin kendisi hakkında söylediği sözlerden ötürü fazla öfkelenmiş olacak ki, birdenbire sallanmaya, fenalık geçirmeye başladı:

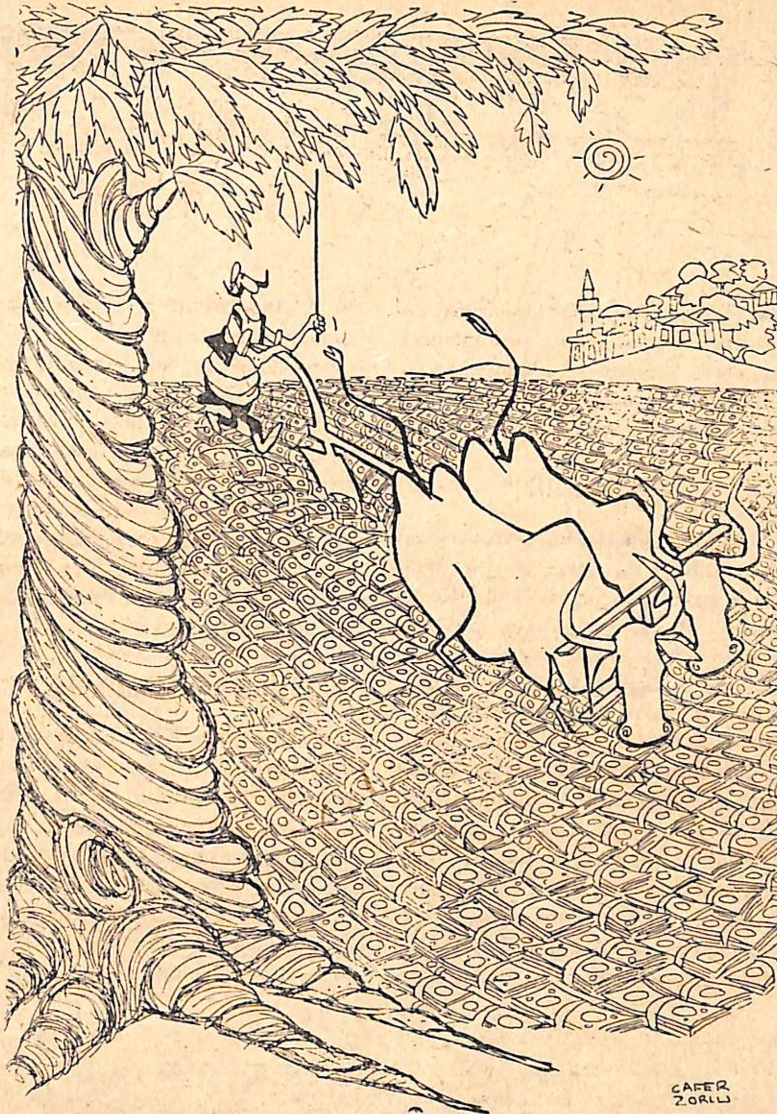
— Aaaay... Amanın... Amanın gözü kör olasıca yüzünden havale geldi üzerime... Ayyyy!... Ay Allahını seven bir bardak turşu suyu yetiştirsin... Ay amanııın... Ay safram kabardı. Böyle hamam artığı karıların yüzünden ben bu hallere mi düşecektim Yârabbim?... Ayyyy... Yetişin a dostlar!...

Mübaşir Cenap, koşarak kadını kollarından yakaladı. Sürükler gibi dışarı çıkardıktan sonra öteki tanığı çağırdı:

— Şamiiiil!... Şamil Usluuuuu!...

Adnan VELİ

Her köylüye tarla verilecek. (Gazeteler)

Bereketli topraklar!

Yaşasın tesadüf

Gazetelerde acaib haberler çıkıyor. Birkaç tanesini beraber okuyalım:

1 — Bir eşek bir cinayeti meydana çıkardı!

Ne dersiniz bu habere?... Ben sevinmedim. On yıldır eşeklerin işlerimize karıştığı yeter artık!

2 — Bir balığın karnından aşk mektubu çıktı! Nerden geliyor acaba?... Samsundan mı?... Ordudan mı?... Trabzondan mı?...

Ulaştırma Bakanlığı bedava çalıştıracak müvezzileri buldu demek! Yarın, Kara yollarında da kaplumbağaların hizmete girdiğini duyarsak hiç şaşmıyalım!

3 — Bir sigara izmariti bir kaçakçıyı ele verdi!

Haaaaa, artık diyecek yok... Bütün gücümüzle «Yaşasın tesadüf!..» diye bağırmaktan başka!

Semer

Bir kasabanın eşekleri, bir ağızdan anırarak dua etmişler:

— Yârabbiii!... Şu semercinin canını al da her gün insan oğlunu sırtımızda taşımaktan kurtulalım...

Tanrı eşeklerin duasını kabul etmiş ve ertesi sabah, ahırdan çıkan hayvanlar, bir de haber almışlar ki semerci sizlere ömür!...

Ölüme sevinilmez... Ama, eşek bu!... Doğrusu bu vefat haberine, çifteler savurarak, çayırlarda yuvarlanıp, nağralar atıp sevinmişler.

— Eh, diyorlarmış, artık kurtulduk.. Artık sırtımıza kimse binemiyecek.. Artık hürüz!...

Ama, bir kaç gün sonra bir de bakmışlar ki, semerci dükkânının tahta kepenkleri açılmış, içeride merhumun oğlu, baba san'atına devam ediyor...

İşin kötüsü, delikanlı rahmetli babası gibi mesleğinin ustası da değil... Yaptığı semerler ya dar geliyor, ya bol.. İyi oturmuyor... Hangisinin sırtına yeni bir semer vurulsa, tüyler dökülüyor, deriler soyuluyor, cılk yara oluyor eşeklerin sırtları...

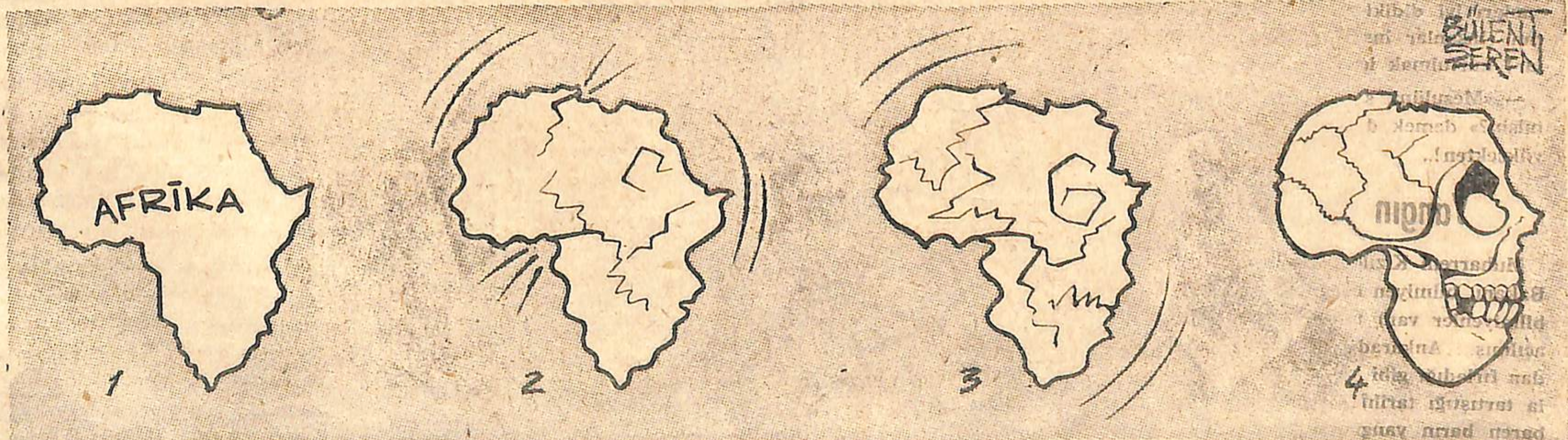
Başlarına gelen bu yeni felâket karşısında, gün görmüş, tecrübe geçirmiş, olgun bir eşek, çoluğunu, çocuğunu, arkadaşlarını etrafına toplayıp:

— Çektiğiniz acıyı, uğradığınız hayal kırıklığını biliyorum... Demiş.. Ama, çare yok, buna da katlanacaksınız... Yalnız benim size bir nasihatim var...

Eşekler, inceli, kalınlı seslerle hep bir ağızdan anırmışlar:

— Nedir?... Nedir?...

— Bundan sonra Allaha, semercinin ölmesi için değil, sizi eşeklikten kurtarması için dua ediniz!

Afrika'da savaştan ve açlıktan her gün yüzlerce insan ölüyor!. (Gazeteler)

Ankara Mektubu

NİMET ARZIK

Sevgili okuyucularım,
Hafif bir gecikmeyle, yeni yılınız kutlu olsun... Gecikmenin sebebi, bende değil, dergimizin basılma tekniğinde... İnşallah bu başlıyan yıl... Burada birşey boğazıma yumruk gibi tıkanıyor... Daha az hayhuylu, daha az dertli, daha az... Yassıadalı olur...

Doğruysa aferin:

İyi bir şey işitirsek «Acaba doğru mu?» diyoruz. Bu hazin bir ruh haleti. Demek «fena» ya o kadar alışığız ki... Fena bizim için o kadar tabii ki...

Büyüüük bir müessesenin güçlü bir umum müdürü... Müessese gene büyük... Umum müdür?.. Sabık!.. sorguya çekilmiş (çekilmiyen kaldı mı ki?)

Ve.. soranlara, soruşturanlara şu cevabı vermiş:

— «Yukardan hiçbir emir almadım. Aşağıdakiler de benim emrim olmadan en ufak bir işlemde bulunmadılar»...

Adamın bütün günahları (eğer varsa) silindi gözümde... Ben olsam ve bu adam ne yapmış olsa beraat ettirirdim. Ne yapmış olsa!.. Çok kadınca bir hüküm demeyin.. deyin isterseniz!.. Ben o cinstenim... «Erkekçe» hüküm veremem ki şükür, bin şükür, onbin şükür.

Böyle cevaplara açtık, susuzduk Yassıadadanberi... Açlığımızı, susuzluğumuzu, hasretimizi giderdi bu sözler... Bir beraatciğe değmez mi?...

Zaten didiklenmekten (insanlar insanları iyi didikler), hırpalanmaktan (insanlar insanları iyi hırpalar) kurtulmak için tek çare:

— «Mesulüm, suçluyum, keyfim misin?» demek değil mi yüksekten yüksekten!..

Yangın merakı:

Muharrem Kızıloğlunun (İçişleri Bakanı, bilmiyen olur da, oh neleri bilmiyenler var) talihi yangından açılmış... Ankarada bir resepsiyondan fırladığı gibi (hani Bölükbaşıyla tartıştığı tarihî resepsiyon) Tabaren barın yangınına koştu...

Belçika Kralının düğününden döndüüü, Boğazdaki yanma tutuşmaya koştu ayağının tozsuzluğuyla!.. (Çok gıcır gıcır papuçları koşanın!.. ondan alışık olduğumuz deyimin tersini kullanıyorum)... Bakalım gelecek yangın hangi dâveti, hangi ziyafeti takibedecek!..

Gergidan:

Herkes gülü bülbül diyecek değil a, gergidan da der... Büyük tiyatroda oynanan piyesin adı «Gergidan»... Piyes, oyun, hava gergidan kadar ağır... Başka şey eklemeğe değmez... Gergidan gibi anladınız mı?.. 20 metre ötede de, Küçük tiyatroda başka bir piyes oynanıyor... ismi aklımdan kaçtı... Fransızların «littérature de circonstance», «Hâdiselerin doğurduğu edebiyat» cinsine sokabiliriz, kendimizi biraz sıkarsak bu piyesi... Politikacının, icaplara ve menfaatına göre, deri, ağız ve kanaat değiştirmesini belirtiyor... Ben sevmen böyle eserleri... Bir iki sene sonra müzedeki mahut iskeletleri kadar eskileşir...

Ama, mevsimin sükseli temsillerinden ilki... Bir hafta evvelinden yerler... tamam!.. Tabiî imtiyazlılar gene son gün bilet alabiliyorlar... Her seferinde ayni formülle: «Efendim, idarenin dört bileti vardı... birini size ayırdık»... Bu dört bilet ne bereketliymiş... Hiç olmazsa kırk kişiye verildi... Bereket bu, ismi üstünde!..

Atinalı Menderes:

Atinada çıkan bütün gazetelerin manşetlerinde: «Menderes şunu yaptı, Menderes bunu yaptı» var... Bizde bu gecikmiş ilgi neden diye şaşkınlaşıyorduk... Meğerse Menderes dedikleri Karamanlis imiş... Kendi Başvekillerini kötülemek için «Bizim Menderes» diyorlarmış ona... Bana bile ağır geldi...

Tekrar hoşca kalın sevgili okuyucularım, inşallah aklıma başka birşey gelmez...

PS:

Birşey aklıma geldi... Piyesin adı: Hacıyatmaz... Hani şu demin unuttuğum, küçük tiyatroda oynanan piyes... O hatırıma gelince başka şey de geldi... Büyük tiyatro geldi... İhtilâl falan filân amma, tiyatro idarecileri değişmedi... Değişmesin de zaten... Amma onlar prömyer günleri, galiba eskiyi hafiften hafiften hatırlıyarak, salondaki iki ön sırayı boş bırakıyorlar... Rical için... Rical şimdi?..

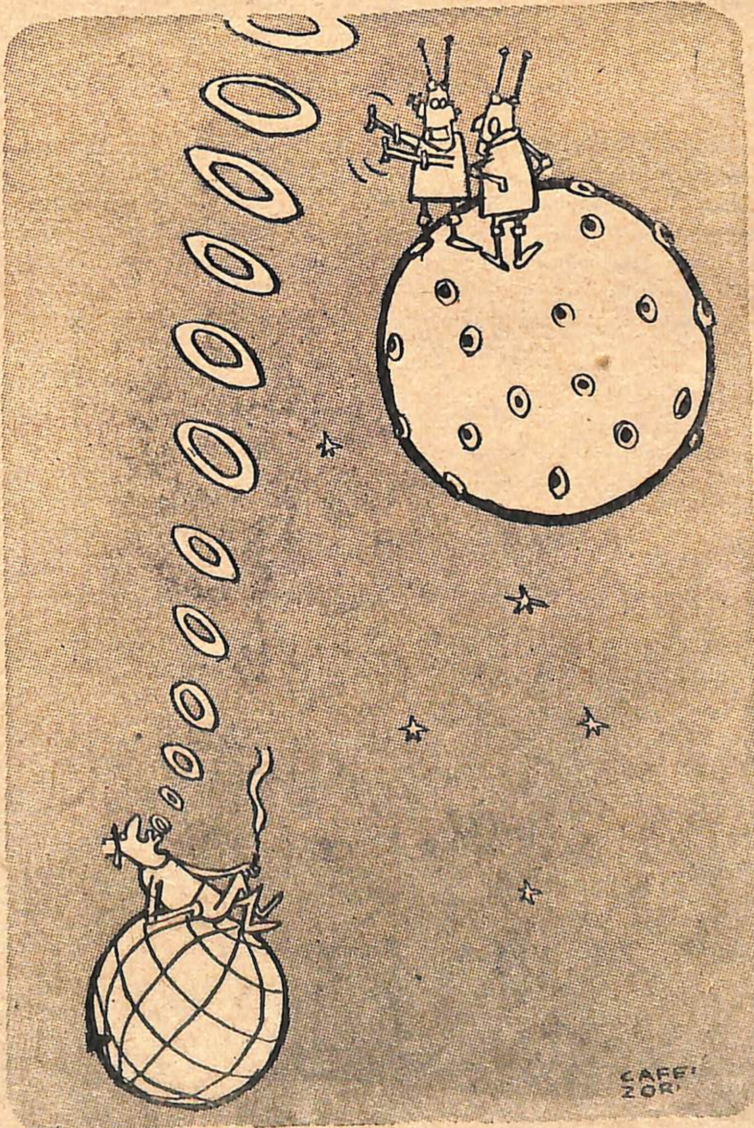
Ben yazarım ama Yusuf Ziya Bey çizer vallahi!.. Neyse, günün ricalinden de iki kişi vardı sadece... Sonra?.. Birkaç tane de vekil... Onlar aralarında toplanıp fiskoslaşıyorlardı. (Eski prömyerleri hatırlatıyor bu vekil vekile fiskoslaşma!)... Giyim kuşam yoktu. Yeni moda olmaması... Eski prömyercilerden gene bazıları geçmiş zamanın süsünce süslenmişlerdi amma pek azınlıkta kaldıklarından mahcuptular, strip tiz yapmışcasına!.. Sahnede herkes gergidan oluyordu piyes icabı... Salonda da piyese baka baka!..

Mevlana ihtifali:

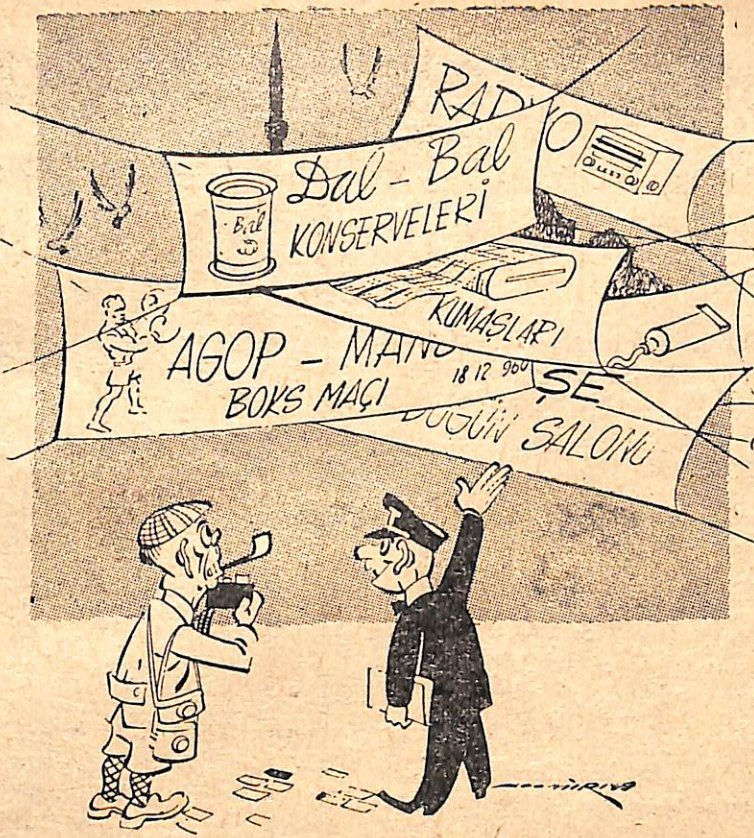
Şimdi bazılarınızı kızdıracağım... Kızmak iyi şey, ruhun canlı ve sıhhatli olduğunu belirtir... Mevlâna İhtifalinden bahsedeceğim size.. Sonra o ışık katından ineceğim, ineceğim, ineceğim... Bizde aydın bir çevre var şüphesiz... Var ki hâlâ ayakta duruyoruz toplumca... Bu aydın çevre, bu günlerde Konyaya, sırf Mevlânanın yüceliğini, insanlığını, mütefekkirliğini, şairliğini tattığı için samimiyetle, taşınmıştır...

Ama ihtifallere katılanların epiycesi yobazlığa hasretzedeliklerini kendilerine göre, gidermeğe gitmişlerdir, fırsattan istifade «hû» lar çekerek yedi gün yedi gece...

Aydın çevreye bir gün bir gece yeterdi. Geri kalan altı gün mü?.. Bu kadar işsiz güçsüz aydını nerede bulacağız?..

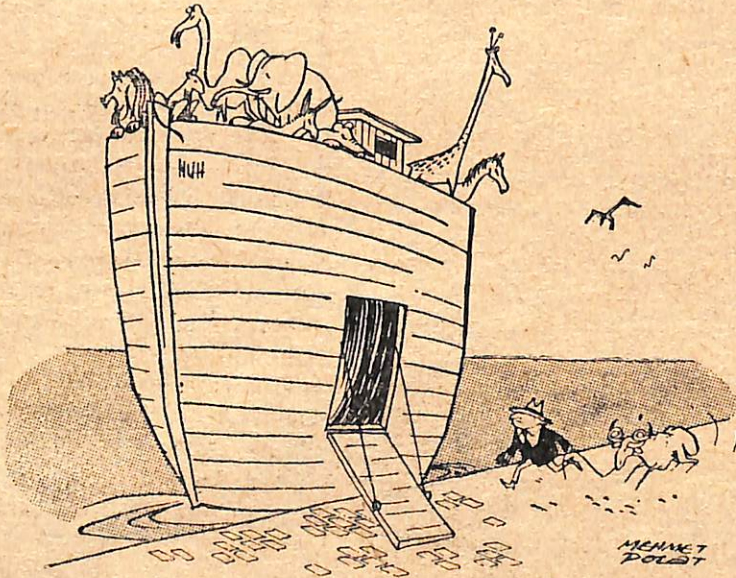
— Vay canına, insanlar uçan dairenin sırrını çözmüşler!

Rehber — İşte bu da meşhur Yenicami!...

#

Şehir hattı vapuru bir vatandaşın koyununu almadı. (Gazete)

'YAZISIZ

ŞAHENDE Hanım ütü yapıyor, kocası Fahri bey pijamasiyle kanapeye uzanmış radyo dinliyordu. Odaya Gülcan girdi. Şahende Hanım ona:

— Haydi kızım, dedi, yukarı katın balkonunda babanın gömleği asılı. Kurumuştur. Al, gel.

Gülcan çıkıyordu. Babası arkasından seslendi:

— Kızım çabuk ol. Vapuru kaçırmıyayım.

Gülcan yukarı kat balkonuna çıktı, gömleği almadan önce balkonun parmaklığına yaslanıp aşağıya baktı ve hemen çekildi. Tahta parmaklık sallanıyordu. Bir kopsa Gülcan üç kat aşağıya yuvarlanıp paramparça olabilirdi.

Gömleği almadan balkondan çıktı, sofadaki kanapeye oturup düşünmeye başladı:

On gün sonra Halit'le nikâhları olacaktı. Tabiî, bir sene, bilemedin iki sene sonra bir de çocukları olacak. Nur topu gibi bir oğlan. Sarışın, tombul, mavi gözleri menevişli, ışıl ışıl bir bebek. O da tabiî büyüyecek, dört beş yaşına gelecek, bu balkonda oynamaya başlıyacak. Koşarken, koşarken tahta parmaklığa çarpacak, parmaklık kopacak, yavrucak dosdoğru aşağıya beyin üstü düşecek ve...

Gülcan evvelâ bir çığlık kopardı, sonra hüngür hüngür ağlamaya başladı. «Ah evlâdım, tontonum, papatyam» diye inim inim inliyordu.

Aşağıda kızını bekliyen Şahende Hanım merak etti, çıktı, Gülcan'ın ağladığını görünce soruşturdu. Kızı anlatıyordu:

— Anneciğim, gitti Tonton, balkondan uçtu, paramparça oldu, görsen ne şeker şeydi. Pırıl pırıl sarı saçlar...

Gülcan bağıra bağıra ağlıyordu. Şahende Hanım da dayanamadı. Mu hayyel torununun felâketine hüngür hüngür ağlamağa başladı.

Zavallı Fahri Bey aşağıda gömlek gelecek de ütülenecek diye bekliyordu. Ne oldu bunlara? diyip yukarı kata çıktı. Karısı ona:

— Düşün başımızda dolaşan felâketi, dedi. Gülcan yakında evleniyor. Bir iki sene sonra bir torunumuz run bir görsen... Elmas parçası... olacak tabiî. Ama Fahriciğim ne to- Büyüyecek, dört beş yaşına gelecek. Çocuk bu, oynar, tabii şu balkona çıkar, ayağının ucunu tahta parmaklığın deliğine takıp vücudünü yukarı alır, bir bacağını aşırır, parmaklığın üstüne ata biner gibi bineyim derken muvazenesini kaybedip doğru aşağı, taşların üzerine, bin parça...

Şahende Hanım faciayı gözünün önüne getirip feryadı basarken Fahri Bey de dayanamayıp ağlamaya başladı. Ana, baba, kız koro halinde çığrışıyordu. Komşulardan İbrahim Bey geldi. Onları böyle görünce hak verdi:

— Evet, dedi, felâket büyük. Allah düşmanlarımızın başına vermesin. Ne kadar ağlayıp sızlasanız haklısınız. Fakat bu felâketi önlemenin çaresi var. Bizim demirci Şakir usta gelir, buraya yüksek ve sağlam bir demir parmaklık yapar, yavrumuz da istediği gibi kazasız belâsız oynar.

Şahende sevinçle bağırdı:

— Sahi mi?... Olur mu?...

— Tabiî, isterseniz bugün olur, şimdi olur...

Şahende Hanım sevinçten İbrahim Beyin boynuna sarıldı:

— Seni Allah gönderdi İbrahim Bey. Evlâdımızın hayatını kurtardın. Bak biz bunu akıl edemedikti.

Fahri Bey gözlerini silerek tasdik etti:

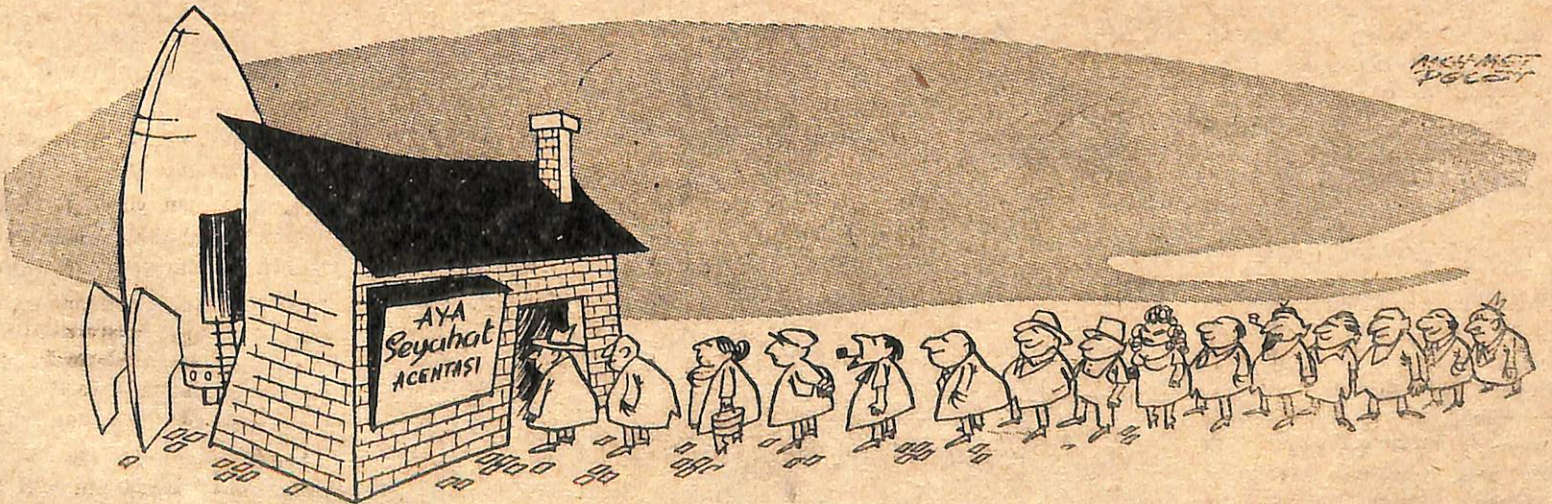
— Evet, biz düşünemedik. Yoksa yavrucak gitti giderdi.

İbrahim Beyin yüzüne hayran hayran bakarak ilâve etti:

— Akıl ne güzel şeymiş meğer!

ŞEYTANÇEKİCİ

Medeniyet ilerledikçe, deliler çoğalıyor. (Gazeteler)

YAZISIZ!

Bakî

Üçüncü Sultan Mustafa

Osmanlı pâdişahlarının 28 incisi, 1717 de doğdu, Üçüncü Ahmed ile Mihrişah Sultanın oğludur. 1757 de pâdişah oldu, onaltı yıl pâdişahlık yapdı. Çağdaşları portresini şöyle çiziyor: «Alnı gaayet dar, gözleri birbirine yakın ve nerede ise tepesinde, güçlükle görür, okur. Burnu yassı, ağzı geniş, dudakları etli, kulakları büyük. Yüzünün rengi de kara sarı».

Bu çehreye bakanların gözleri muztarip olacakdır; fakat dile geldiği zaman, çirkin yüzü ile kasvetli rengi değil, pırıl pırıl zekâsı, aydın içi görülürdü, hamiyetli, gayretli, tertemiz bir yüreğe sâhibdi.

Zamanı bir Türk-Rus harbinin acı yenilgeleri içinde geçdi. Servet kaynakları sonsuz koca devlet âciz, câhil, haris ellerde, ne devlet adamı var, ne kumandan. Bîçare pâdişah çırpındı durdu, bütün ümidi sulhda idi, neler yapacakdı ki, işte sözleri:

— Şu harb gaailesini atlatalım, ıslahata evvelâ kendi tahtımdan başlayacağım: Bu devletin selâmeti, bakaası meşveret (demokrasi) usulünün kurulmasındadır!..

— Şu harb gailesini atlatalım, niyetim Süveyş berzahında bir kanal açtırıp Hind Denizini Akdenize bağlamakdır, bu iş cihanın yarısını fethetmeye bedeldir!..

Harb gaailesini atlatamadı, 1774 de kahrından öldü.

★

Bu büyük hükümdar zarif ve nüktedan adamdı. Bir kıt'ası vardır ki hicvic edebiyatımızın şaheserlerindendir, bir devri, koca bir imparatorluğu hicvetmişdi:

Yıkılubdur bu cihan sanma ki bizde düzele
Devleti, çarhı denî, verdi kamu mübtezele
Şimdi ebvâbı saadetde gezen hep hazele
İşimiz kaldı hemen merhameti Lemyezele!..

Kanlıcalı şâir Nihad Bey

Geçen asrın nüktedanlarından Hoş fıkraları vardır.. Hayatı hakkında adından başka bilgi edinemedik. Günlük hayatın hâyü hûyu içinde unutulmuş kıymetlerden olduğu anlaşılıyor.

Nihad Bey, bir meclisde kimin adı geçse: «Bırakın pezevengi.. hoş pezevenktir.. Çoktandır görmedim pezevengi» dermiş. Yusuf Kâmil Paşa:

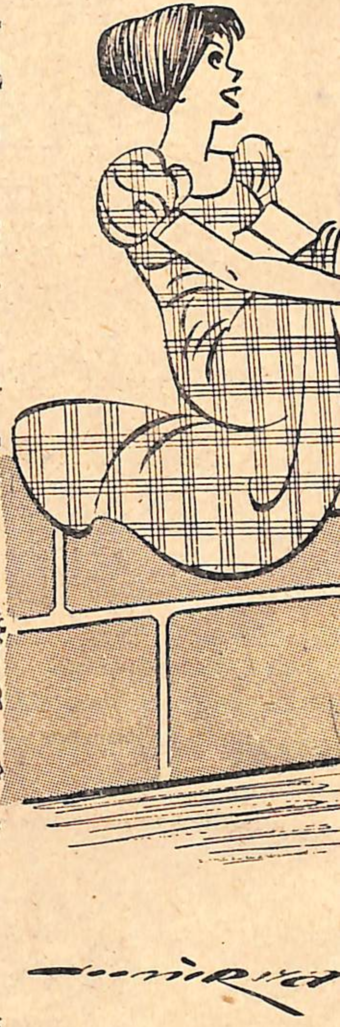
— Nihad, sen bu kelimeyi ağzına fena doladın, bir gün benim gıyabımda da sarfedeceksin, duyarsam seni ayağımın altına alırım, ölün çıkan alimallah!.. demiş.

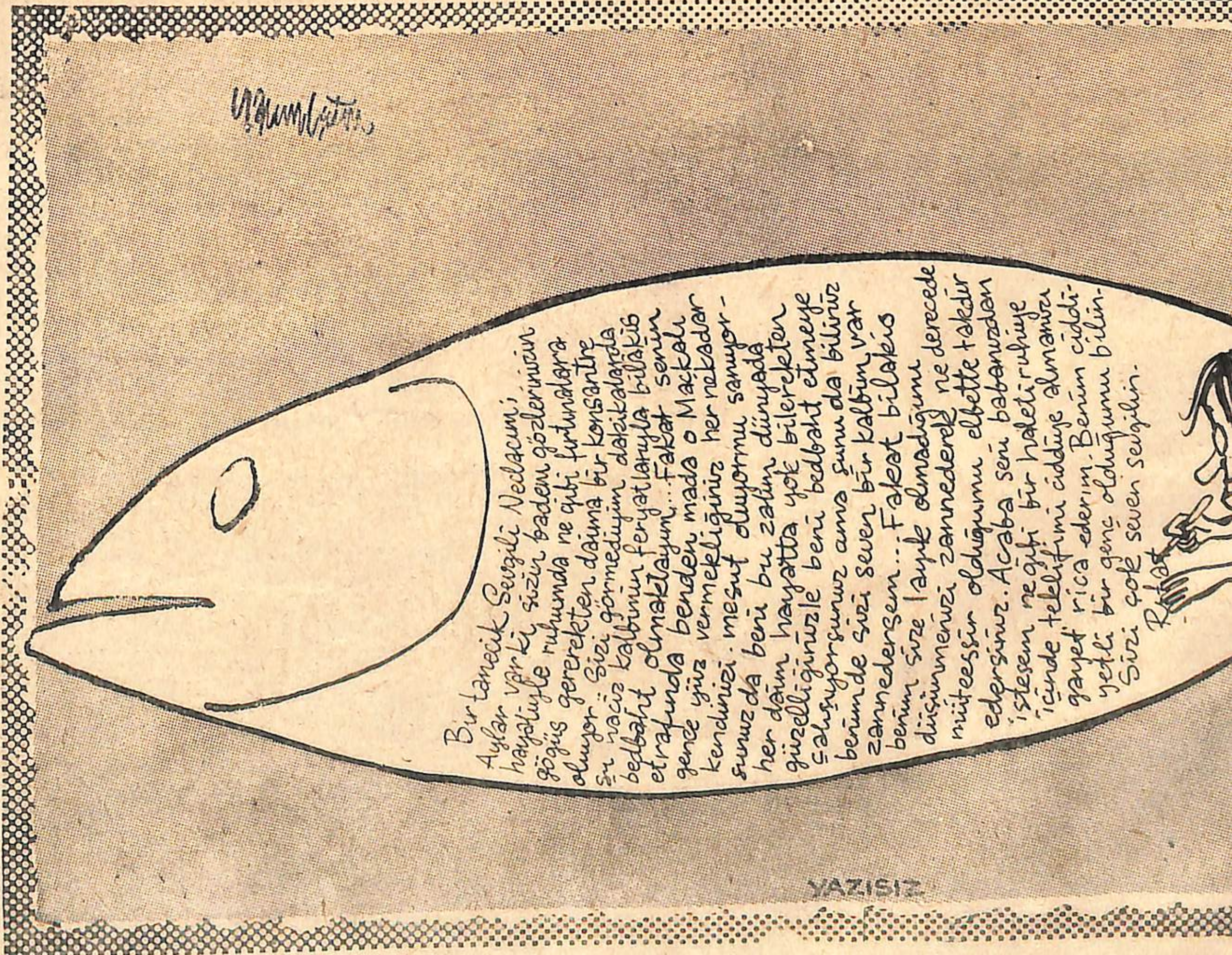
Bir zaman sonra Paşa:

— Nihad, başım çok ağrıyor, ne yapsam ki?!.. diye sormuş, şâir gaayet ciddî:

— Paşam, demiş, iki şakağınıza birer boynuz çektirseniz hiç bir şeyiniz kalmaz!..

Bir palamutun karnından aş

Kalan

Evliyâ Efendi

Geçen asrın zürefâsından kalender meşreb bir sîma; küçük îrâdı ve bir kalemden aldığı mütevâzi maaşçık ile tertemiz yaşamasını bilmiş İstanbullulardan. Hayatını tamâmen aydınlatacak bilgi edinilemedi. Boğaziçinde Beykoz - Paşabahçesi arkalarında güzel bir çiftliği ve köşkü olan Hacı Evliyâ Efendinin, lâtif fıkraların kahramanı Hoca Evliya Efendi olması da muhtemeldir.

Bir gün karısı ile kavga eder; kadın hocayı adamakıllı dövdükten sonra kapı dışarı atar. Gürültüyü sokaktan dinlemiş olan mahalleli Evliya Efendiyi alıp mahalle kahvesine götürürler; yarasını beresini sararlar:

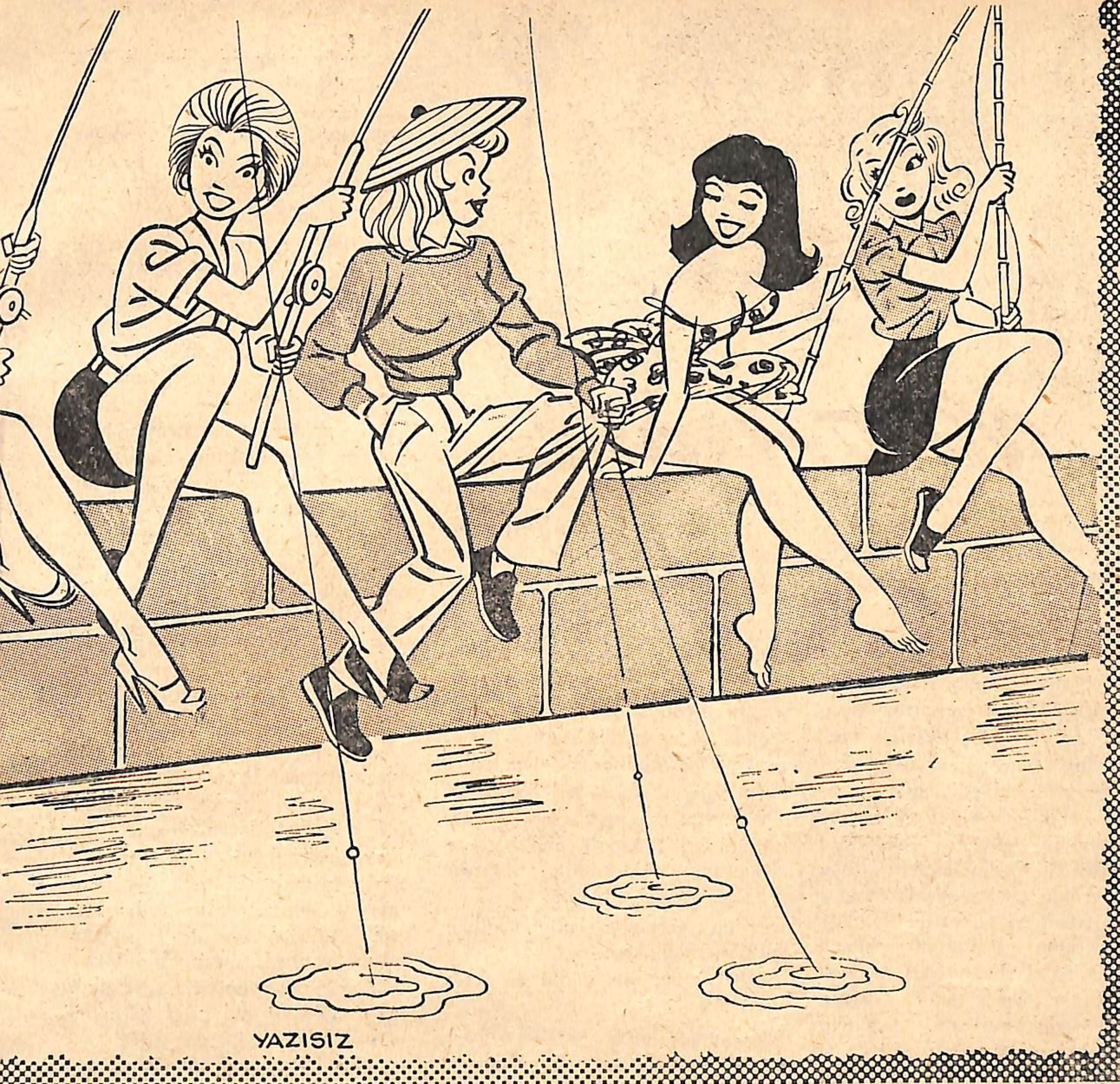
— Yâhu efendi!... Nedir bu kadının elinden çektiğin... Boşa şirret karıyı, nikâh parasını düşünüyorsan biz toplarız aramızda be!... derler.

Kalender ve zarif adam sorar:

— Siz alın yazısına, kadere, kısmete inanır mısınız?

— İnanırız elbet...

— İşte benim de kısmetimde bugün mükemmel bir dayak yemek varmış, yabancıdan yiyeceğime kendi karımdan yedim, bilâkis hamdü şükür etmeliyim!...

Hacı İzzet Paşa

Geçen asır vezirlerinden zarif, nüktedan, rind bir adam Abdülaziz ve İkinci Abdülhamid devirlerinde uzun zaman Edirne Vâliliğinde bulunmuş ve kendisini halka pek sevdirmişti. Bilgili, olgun adamdı, yalnız biraz fazla derbederdi. Fesinin kenarı, redingotunun yakaları yağlı, pantalonu da ekseriyâ hırpânî, düşük gezerdi.

Edirneye Vâli olarak ilk geldiğinde, devrin âdetince âyan ve eşrafı vilâyet konağında topladı, ahvâli âlem üzerine konuşuluyordu. Edirne büyükleri vâli paşanın derbeder kıyafetini yadırgadılar, onu küçümseyen bir tavır takınır gibi oldular. Paşa sohbetin bir münasib yerinde:

— Efendim, dedi, benim Edirne gibi ordu merkezi mühim bir vilâyete vâli oluşuma belki şaşarsınız.. Devlet yeni bir usul koydu, Rumca bileni Giride, Yanyaya, Arnavudca bileni İşkodraya gönderiyor, bana da sordular, hangi lisanı bilirsin dediler, Çingenece bilirim dedim, buraya gönderdiler!..

Reşat Ekrem KOÇU

...ektubu çıktı! (Gazeteler)

PAPATYA hanım sırsıklam âşıktı. Sırsıklam olunca işlere uygunsuzluk girer. Bu aşkın uygunsuzluğu sevdiğinin evli olmasıydı. Yoksa çok uygun tarafları da vardı.

Alımlı, çalımlı, kaprisli, sükseli Papatya hanım o güne kadar hiç sevdalanmamıştı. Sevdayı, bir kelebeğin kanadını kırpması gibi hafif, lâtif, zarif bir his zannederdi. Halbuki o hafif, zarif, lâtif olması gereken histen ötürü huysuzlaşmıştı, uykusuzlaşmıştı, huzursuzlaşmıştı, hayranlarını da hırpalayıp duruyordu.

Adamın evli olması gücüne şu bakımdan gidiyordu: Gün ışığında serbest dolaşamıyorlardı. İstedikleri saatte buluşamıyorlardı. Sevgilisini gece, bir bıçak gibi ondan ayırıyor ve aile çevresine kapatıyordu. Zordu tahammül zor... Gerçi eşiyle hiçbir dünya bağıntısı olmadığını ilân ediyordu sevgilisi. Evinde çok bedbaht olduğunu, Papatya hanımı tanıyalı saadete ulaştığını söylüyordu amma, acaba evinde, eşine ne söylüyordu?... Papatya hanım bunu bilmek için on ömür verirdi seve seve. Neden insanlar hakikati deşmek isterler sanki?

Bir gün gönlünün efendisinin evine çaya çağrıldı. İçinden bir ses «git» dedi. Bir ses «gitme» dedi. Hangi sese uydu dersiniz?...

Ev, hayâlinde yaşattığı evdi. Zevksiz, şahsiyetsiz, huysuz huysuz, temiz bir ev. Hiçbir şey gönlü okşamıyordu, hiçbir şey ruha munis gelmiyordu bu evde. Ne tahta kolluklu, dikilmiş kaplumbağalara benziyen koltuklar, ne burma ayaklı yemek masası, ne halıcıdan pahasına heveslenerek alınmış tüylü tüylü halılar, hiçbir şey... Yalnız perdeler nefis suare elbisesi dantelindendi. Şunları bir kessem de suare elbisesi yapsam diye düşündü hoppa Papatya hanım. Piyasada böyle dantel artık yok

Büfenin bir köşesinde gönlünün efendisi şiddetle ailevî bir resimde, eşinin tombulca omzunda parmaklarını unutmuştu. Papatya hanımın yüreği cızzz etti amma bütün bunlar eski zamana ait diye teselli buldu.

Ev sahibesi lâkırdıyı kimseye bırakmıyordu. Odada her türlü çekicilikten, sıyrık, rabbiyesirsiz suratlı birkaç hatun mevcuttu. Misafirlerin sevilmiyen, okşanılmıyan, beğenilmiyen cinsten olmaları özel bir itina gösterilmişti. Papatya hanım ev sahibesine baktı. O hayhuy lu ikramlara dalmıştı. Rakibesini insafsızca inceledi. Tombul, tüylü yanaklarında yarım düzine kadar aşı aşı çıban izi taşıyordu. Bakışı sesinin sahte iltifatlarına rağmen sabit ve sertti siyah siyah. Vücuda gelince... o yüze uygundu vücut. Göğüsler kayaya vurup dağılmak üzere dalgaları hatırlatıyordu. «O hançer gibi adam bu yüzü nasıl öper, bu vücudu nasıl okşar diye içi ikinci defa cızzz etti. Gene teselli buldu. Bütün bunlar maziye aitti. Amma mazide de bu işi nasıl becerebiliyordu. Hanım neler diyordu yarabbim:

— «Benim kültürüm var... Ben üniversite mezunuyum... Ben tahsilliyim»... Gülmeyi seven Papatya «mubarek olsun» diyordu müstehzî müstehzî içinden, fakat birden gene dağlandı yüreği:

— «Kocam bize o kadar bağlıdır ki, günde dört beş defa telefon etmese rahat etmez».

Tam o sırada telefon çaldı:

— «Bize akşama ne istediğimizi sormak için telefon ediyor... Çocuk gibi»...

Yüzüne bir daha tiksinerek baktı: Bu kadın o çocuk adamların üstüne ayılmalarla, bayılmalarla, feryatlarla, tehditlerle tahakküm kurmasını bilen cinstendi. Fakat o hani evini aramazdı, hani?.. Bu hanilerin cevabı yoktu. Yüreği, ütünün altında fazla ıslatılmış çarşaf gibi cız cız cız ediyordu.

Benim kocam, benim üstüme kat'iyen eğlenmez»...

Papatya hanımın gönlü bu sefer isyan etti:

— «Demek bizim yaptığımız bu hatun kişinin üstüne eğlenmekmiş». Tâbir onu irkiltiyordu. Sevgilisi de mi böyle düşünüyordu yoksa?..

— «Her akşam ben onu süsler püsler sokağa yollarım. En geç onbir buçukta döner, gazetelere bir göz atar ve ben ona kendi elimle pijamasını veririm».

Papatya hanım 11 ilâ 11 buçuk arasında sevgilisinin nasıl davrandığını hatırladı. Demek kendisine mavi veya bordo çizgili bir pijama sunulsun diye böyle telâşlanıyordu. İçinde mizah tarafı ölmüyordu. Yoksa hayat, acı bademler gibi acıydı.

Alaturka işveli ses gene içini dağlamakta devam etti:

— «Geçen gün bir kadınla bir otelde kaldığını söylediler. Döndüğünde kendisine odamın kapısını açmadım. O da kırmak istedi ve barıştık ha ha ha»!..

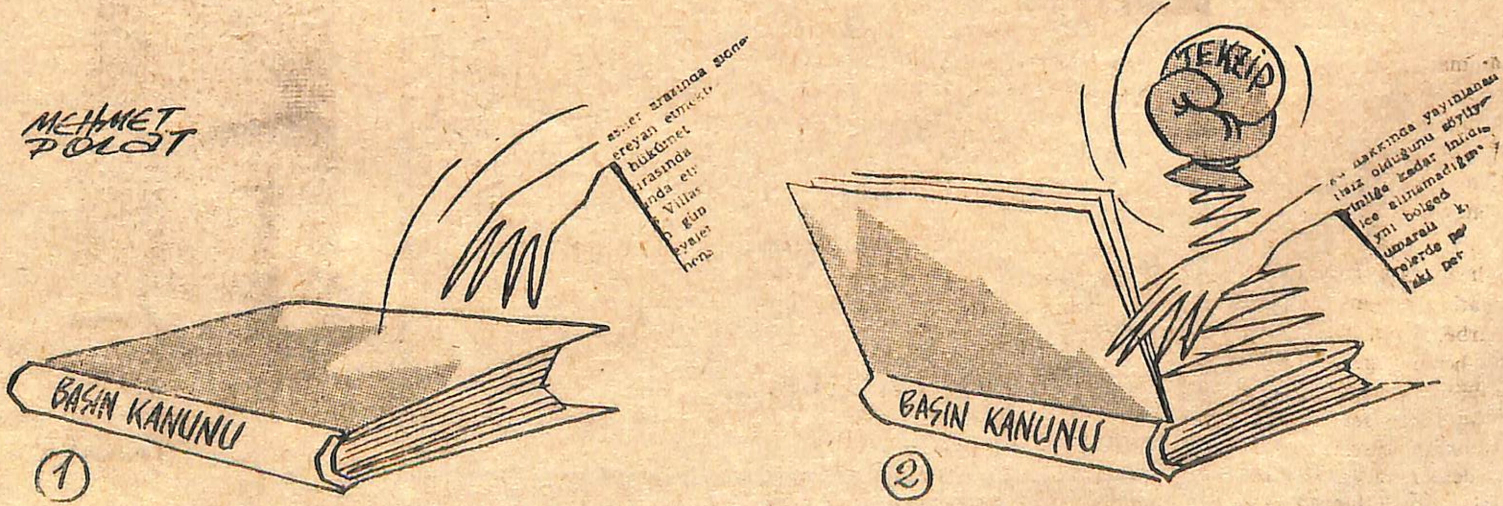
Ha, ha, ha... Demek bu cilveler de varmış bedbaht bir evde. Peki fark ne? Ne zaman o samimiydi? Benimle mi, onunla mı, ikimizle mi?... Papatya hanımın tecrübesi yoktu, insan kalbinin büklümlerine nüfuz edemiyordu.

— «Apartmanımızı görmek ister misiniz»? ve merasimle apartman dolaştırıldı.. Neden bu cins hanımlar kurnadan başlıyarak kirli çamaşır sepetine kadar, frijderden gururlanarak, çamaşır makinasından kibirlenerek bu geziyi misafirlere yaptırırlar? Papatya hanım anlamıyordu bunu. O bambaşka bir çevrede yetişmişti. Sarayın da gece kondunun da gurur vermediği bir çevrede...

Yatak odasında gene içi cız cız, cız cız etti. Bu her insanı her türlü arzudan soğutacak kadar zevksiz, açık renkte tahta kaplamadan bir yatak odasıydı. İki kişilik yatak bir buçuk kişilikti. Halbuki ayrı yattıklarını iddia etmişti sevgilisi birkaç aydanberi. Ayrı değil, koyun koyuna yatılırdı ancak bu yatakta. Gene gözünün önüne sevdiğinin hançer gibi vücudu geldi ve önündeki tombalak adelesiz yapı:

— «Bu adam deli mi divâne mi» diye düşündü. Hepsi iyiydi güzeldi, fakat en çok içini acıtan kendisine söylenilmiş olan yalanlardı. Niye buna lüzum gördü, niye bedbaht olduğunu söyledi. Hayır hayır bazı şeyler vazifeten yapılamazdı, ne dense yapılamazdı. Rakibesini çok parlak, çok şanlı, çok alımlı isterdi, sevgilisinin çevresini çok daha yontulmuş isterdi. Kendisini tavanlara kadar hoplatan bazı hareketlerin sebebi bu basit çevreydi demek... O zeki, o aristokratik adam

Yeni Basın Kanunu gereğince herkes, hakkında yapılan tenkitlere cevap verilecek... (Gazeteler)

YAZISIZ

Yedinci koca!

Kadının biri beşinci kocasının da ölümü üzerine altıncı defa olarak biriyle evlenir. Bir müddet sonra bu adam da hastalanır ve nihayet yatağa düşer. Hastalığın buhranlı bir gününde kadın ağlamağa başlayarak:

— Ah kocacığım, beni kime bırakıp gidiyorsun?

Deyince, adamcağız:

— Yedinci kocan olacak bedbahta bırakıyorum! der.

※

Yıldönümü...

Karı-koca arasında:

— Seninle evleneli yarın tam on sene oluyor.

— Yetiştirene çok şükür!...

— Yarın bir hindi keselim mi?

— Ne tuhaf söylüyorsun karıcığım. Biçare hindinin bu işte ne günahı var?

Kendine gel!

Oğuz, çok dalgındır. Yürürken de, konuşurken de rüyada gibidir. Geçen gün yolda eski âşinalardan bir bayana tesadüf etmişti. Fakat kadın selâm vermemiş olsaydı tanımayıp geçecekti.

Kadın yaklaştı:

— Beni tanımadınız mı?... Beni bu kadar çabuk unutacağınızı ümit etmiyordum. Az kalmıştı eşiniz oluyordum!

Oğuz, rüyadan uyanır gibi etrafına bakındı, ilgilenir gibi oldu:

— Ya... Çok iyi, çok âlâ... Peki oldunuz mu?

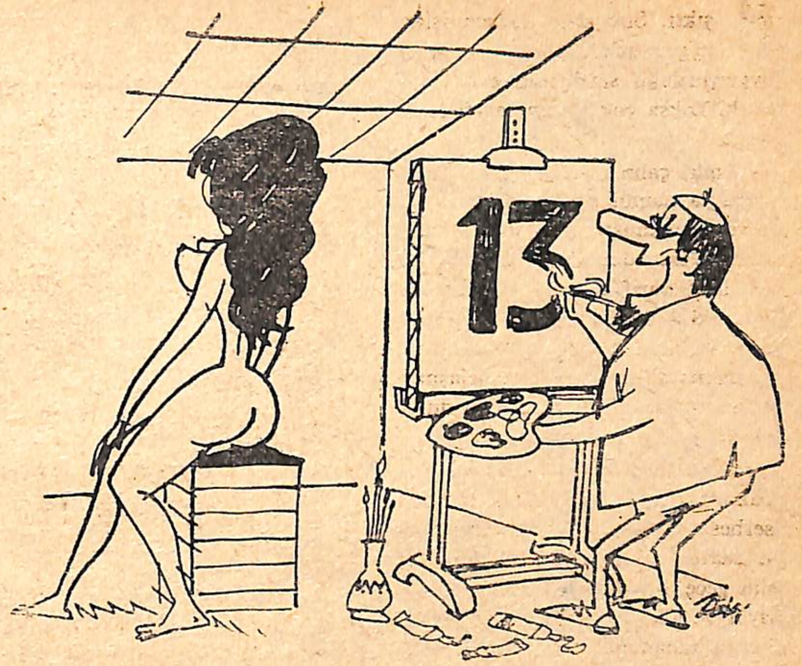
※

Kâlmamış!

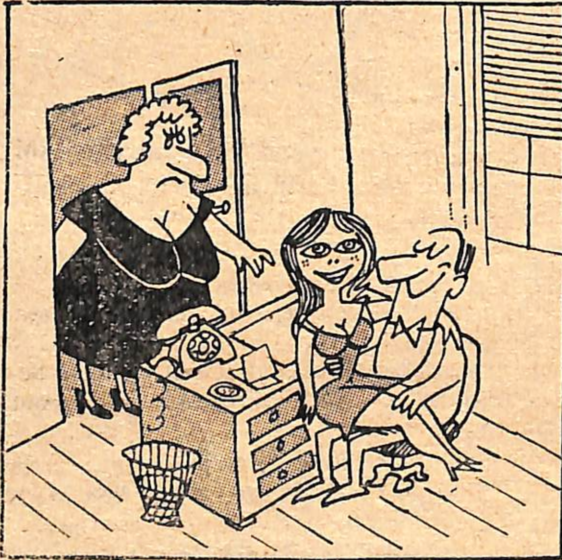
Bir gazeteci köylüye sordu:

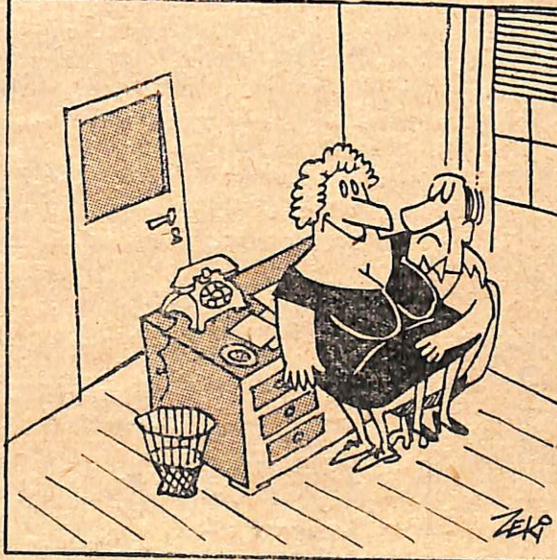
— Köylü dayı... Köyünüzün en ihtiyarı kim ise bana gösteriver... Biraz görüşmek istiyorum.

— Kalmadı ki, efendi!... Köyümüzün en ihtiyarı dün sizlere ömür vefat etti!

— Bak güzelim, Toto'da on üçü tutturdum!..

Âşık gözü!

Genç ve güzel kadın erkeğe sordu:

— Beni seviyor musun?

— Şüphe mi var?

— Öyle ise al şu beş yüz liralık banknotu...

— Ne olacak bu?

— Hani bir yüzük görmüştüm. Hoşuma gitmişti. İşte onu bana al, emi?

— (Banknotu muayene ederek): İki gözüm, bu banknot elli liralık.

— İşte bak, bir de «Seni seviyorum» diye bana yalan söylüyorsun... Beni sevseydin bu banknotun elli liralık olduğunu farkeder miydin?

— Neden?

— Âşık gözü kördür, derler. Halbuki sen banknotu bile görüyorsun!

İntikam

demek bu ilkel çevrede yaşıyordu, yaşıyabiliyordu, haşır neşir olabiliyordu. Öyleyse niye bedbahtım demişti, niye?.. Niye elin el üstünde tutulan kızına kıymıştı böyle?... Papatya hanım önündeki tıkız pastadan bir lokma aldı ve tıkandı..

Sokağa çıktığı vakit sendeliyordu. Yolda biri bir şarkı mırıldanıyordu:

«Evliye gönül verme»
«Eve gider unutur»...

İyi amma, unutulacak ev vardı, unutulmıyacak ev vardı. Unutulacak his vardı, unutulmıyacak ev vardı. İçinden «bundan sonra hepsine göstereceğim» dedi ve kendisini hepsine gösterecek kudrette hissetti acı acı...

Zavallı masum Papatya hanım. Bu hayatta yediğin gerçekten ilk sert darbe. Evet, hepsine gösterebilirsin, hepsini peşinden dört nal koşturabilirsin, hepsine de acı verebilirsin, fakat senin tuzla buz olan kadınlık gururunu on ömür tâmir edemez ve insan sevgisine güvenini... Şimdi hoyrat olacaksın, insanlarla yalnız oynıyacaksın, oyna Papatya hanım oyna, hayat ancak oynanmağa değer...

Güle güle dünkü Papatya hanım, dünkü kendini dostça selâmla!.. Bugün o kadar başkasın ki!..

Nimet ARZIK

※

Mazeret

Hâkim, sanığa sorar:

— Söyle bakalım, bu bayın bonjur takımlarını, rugan iskarpinlerini, siyah paltosunu niçin çaldın?

— Huzuru âlinize münasip bir kıyafetle çıkabilmek için!...

Müşkül bir sual!

Baba dostu delikanlıya sorar:

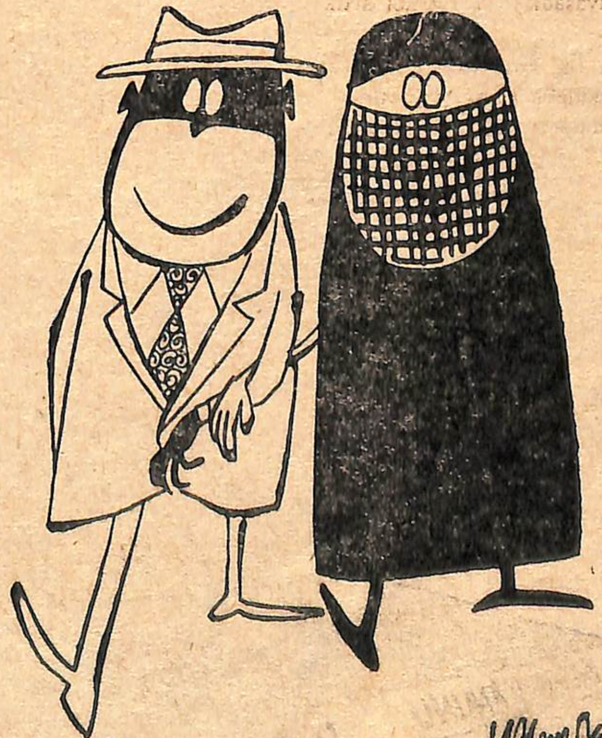
— Oğlum, dün akşam seni sokakta gördüm. Yanında bir kadın vardı...

— Öyle mi efendim?

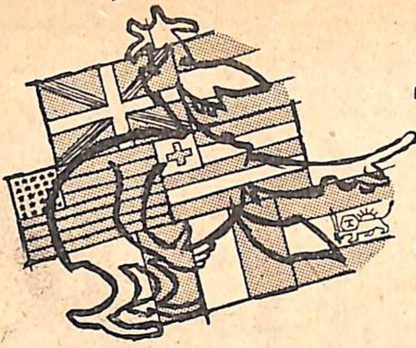
— O kadın eşin miydi, yoksa yakın akrabandan biri miydi?

Delikanlı bir iki öksürür:

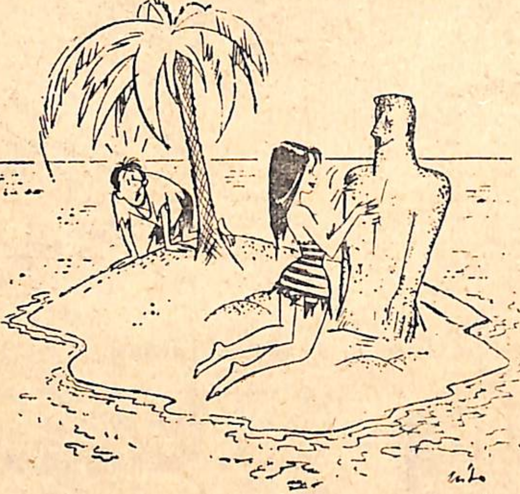
— Şey... Şey efendim... Affedersiniz, kim olduğunu sormak hiç aklıma gelmedi!

YAZISIZ

Milletler Gülüyor

YAZISIZ!

Akraba!

Kompartman arkadaşı ile ahbaplık kurmak isteyen İrlandalı, ona sordu:

— Ne güzel bir köpeğiniz var azizim, ne cins?

Beriki hakaretâmiz bir cevap verdi:

— İrlandalılar ve şempanzeler arası bir cinse mensup!

İrlandalı altında kalmadı:

— Desenize, dedi, ikimizle de akraba oluyor...

Ölüm sessizliği

Otel müşterisi, otelin sahibine koca bir buket uzattı:

— Bu çiçek, telefon santralınızdaki kızlar için!

— Alâka ve komplimanlarınıza teşekkür ederim!

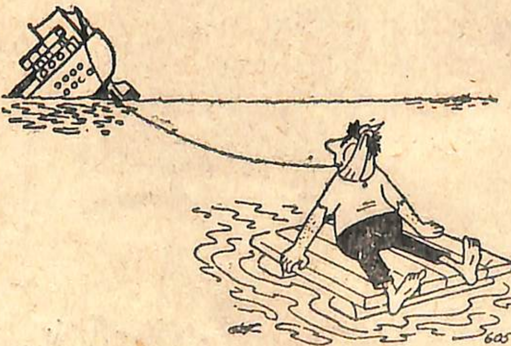
— Ne komplimanı? Sesleri çıkmıyordu, ben onları öldüler zannettim de...

Uzun ömür!

Adamın biri yüz yaşını aşabilmenin çarelerini sormak için doktora gitmişti. Doktor kendisine alkol, kadın, içki ve eğlenceden tamamen vaz geçmesini tavsiye etti. Adam sordu:

— Bu takdirde yüz yıl yaşar mıyım?

— Valla bilmem; dedi doktor; ama öyle zannedersiniz muhakkak ki...

Son fırsat!

Mübarek sülâle

Sosyal yardım için evleri dolaşan bir ajan, fakir bir köy evinin kapısını çaldı. Genç bir kız çıktı:

— Annen evde mi kızım?

— Hayır efendim; annem alkolik kadınlar hastanesinde...

— Peki ya baban?...

— Babam tımarhanede...

— Kardeşlerin filân yok mu?

— Var efendim, bir kız kardeşim ıslahhanede, öbürü geri zekâlı çocuklar hastanesinde, ağabeyim ise Harward Üniversitesinde...

Durum çok acıklı idi. ajan dayanamadı sordu:

— Anneniz, babanız ve kardeşleriniz için çok üzüldüm. Fakat ağabeyinizle öğünebilirsiniz. Demek Harward'da çalışıyor?

Kız, dudak büktü:

— Ne münasebet! Onun üzerinde çalışıyorlar...

— Miyopsanız biraz yaklaşın efendim!

KOCAMAN LAFLAR

★ *Koca meşe yıkılınca herkes odun toplar!..*

Menander

★ *Öfkeli olduğunuz her dakika, saadetinizden 60 saniye kaybediyorsunuz demektir.*

Emerson

★ *Pasaporttaki resminize benziyorsanız seyahate ihtiyacınız var demektir.*

★ *Maaşınıza zam yapılmıyorsa «Niçin» diye kendinize sorun, patronunuza değil!*

★ *«Sputnik'teki başarılarından dolayı Rusları tebrik etmek isterdim; ama ne yazık ki Almanca bilmiyorum.»*

★ Aşk mantar yemeğe benzer; zehirli olup olmadığını anladığınız vakit iş işten geçmiştir.

— Şu müşterileri tuttuğu gibi dışarı atan herif nerede?... Göremiyorum...

Bolşevizmin tarifi

Bir İrlandalı diğerine Bolşevizmi tarif ediyordu:

— Meselâ; eğer iki otomobilin varsa bunun bir tanesini kendine saklayıp diğerini devlete vereceksin.

— Gayet güzel bir şey!...

— Sonra iki piyanon varsa bunun da biri devletindir...

— Çok doğru bir hareket.

Birinci tarife devam etti:

— Gene eğer iki ineğe sahipsen bunların birini devlete verirsin.

— Bak işte bu hoşuma gitmedi!

— Niçin?

— Zira benim bir otomobilim, bir piyanom var ama; ineğim iki tane...

İşler

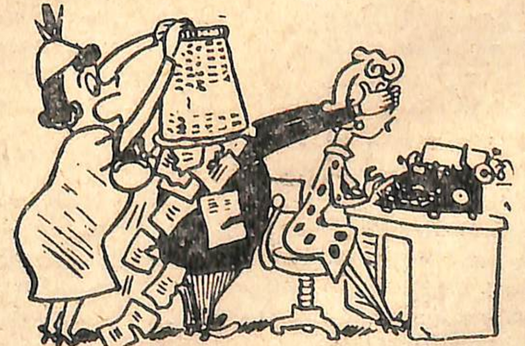
John; Pietro'ya sordu:

— Merhaba Pietro; ne var ne yok; işler ne âlemde?

— Daha iyi, daha iyi...

— Daha mı iyi, hayret!

— Yâni gelecek seneye nazaran çok daha iyi demek istedim.

— Şekerim, bil bakayım, ben kimim?...

— Alçak... Ben kimim?

KOMİSER OSMAN

12

TURHAN SELÇUK

OSMAN HAYGANUŞU EVE GETİRİR. FETTULLAH MERAK İÇİNDE BEKLEMEKTEDİR. AMİRİNİ KARŞISINDA SAPASAĞLAM GÖRÜNCE SEVİNİR.

ARADAN BİR KAÇ GÜN GEÇER FETTULLAH İYİLEŞİR. OSMANLA BERABER DOLAŞMAĞA, KABADAYILARIN DOLAŞTIĞI MUHİTLERDE İLERİ GERİ KONUŞMAĞA BAŞLARLAR.

OSMAN PLÂNININ DAHA ÇABUK GERÇEKLEŞTİRECEK TEDBİRLER DÜŞÜNÜR...

İKİ GÜN SONRA MIGIRDIÇ KUMPANYASI BENLİ HAYGANUŞUN İLÂNINA BAŞLAR...

HAYGANUŞUN TEKRAR SAHNEYE ÇIKMASI TİLKİ MUSTAFANIN KULAĞINA KADAR GELİR VE BİR GECE MIGIRDIÇIN TİYATROSUNA DAMLAR

BENİ ÇOK SEV

Selâmi İzzet Sedes

ROMAN

— 13 —

Akşamın karartısı, seke seke bahçeye yayıldı. Ağır ağır havuz kenarındaki peykelere uzandı, otların arasına girdi ve bir sıçrayışta her tarafı bürüyüverdi.

Dalları, söğüt perçemleri gibi aşağı sarkmış, büyük şemsiye şeklindeki akasyanın altı, güneşin son kızıllıklariyle beneklenıyor, yuvarlak çimen tarhını çevreliyen yediveren gülleri, akşamın duru havasını eme eme dolgunlaşıyor, ılık meltemlerin okşadığı çamların hışırtısı, havuzun fıskıyesinin mırıltılarına karışıyor.

Sabahtanberi şakıyan saka ve ispinozlar, susmuş, kargalarla saksağanların sesleri kesilmiş, kumruların demleri dinmişti. Yalnız, arada bir, uzakta bir dalda bir bülbül ötüyordu.

Nebil anlatıyordu.

— Meğer her ikimiz de, yolculuk etmek istiyormuşuz... Her ikimiz de, başka memleketler görmek sevdasındaymışız...

— Ne duruyorsunuz, kalkıp gidin...

— Gidecektik... Karar da verdik... Münakaşasını da yaptık. Müşfika haklı olarak uçakla gitmek istemedi:

«— Ben dünyayı görmek için gezmek istiyorum, havalarda ne yapayım? Yeryüzünü kuşbakışı seyretmekten bir şey çıkmaz...» dedi.

Ona hak verdim.

«— Trenle mi gidelim?

«— Yok... Yaz günleri en iyi yolculuk vapur yolculuğudur. Bir vapura atlar...

«— Ver elini Akdeniz...»

Bunda da Müşfika haklıydı...

Mustafa şaştı:

— Peki neden gitmediniz?

— Ben İstanbula indim, döviz için müracaat edip, vapur acentelerinden bilgi aldım... Karım yol hazırlıklarına başladı... İşte bu kadar..

— Ama neden?

Nebil eskisi gibi- mahzundu:

— Bazı ahbaplarımız vardır, bizden uzak kalmışlardır, yıllardır yüzlerini görmemişizdir, sadece nerede olduklarını bilir ve şunu yapıyorlardır, bunu yapıyorlardır, şöyle vakit geçiriyorlardır diye onları anarız... Ve bir gün, yıllarca önce öldüklerini haber alırız... Bazı rüyalar da vardır ki, insana hakikat gibi gelir ve insan neden sonra, hakikat sandığının rüya olduğunu anlar... İşte biz de hakikat sandığımızın rüya olduğunu anlayıverdik... Uzak kaldıklarımızı aramak için yola çıkmaya hazırlanırken öldüklerini anladık...

Mustafa dayanamadı:

— Ömrünüz boyunca yaptığınız yanlışları devam ettiriyorsunuz... Yazık...

— Olabilir, ama ikimizin de canı bir yere gitmek istemiyor...

Utangaç bir eda ile ilâve etti:

— Hem ne yalan söyliyeyim, bahçemi bir gün olsun belleyememek beni çok üzecekti... Bunu da şimdi farkettim, şimdi anladım. Bahçemden bir gün için uzaklaşmak bile benim için ölümdür... Bunu bugüne kadar bilmiyordum.

Ağacın altında, Müşfika -tıpkı eskisi gibi- öfkeli öfkeli konuşuyor:

— Bana sert kokulu çiçekler yetiştirtti... Yediveren güllerin, şebboyların kokusundan başım tutuyor...

Ve Nebil, bahçe yolunda -tıpkı eskisi gibi- felsefe yapıyor:

— İhtiyarlamaya başlayan eski karı koca huylarından vazgeçmezler... Bizim huylarımız artık kökleşmiş, dalbudak salmış...

— Yâni?

— Senin anlayacağın, birbirimizden çok daha uzaklaştık. Birbirimize eskisinden de uzakız...

Ağacın altında:

— Birbirimizi iyice öğrendik. Bugün artık ne ben onun için bir muammayım, ne de o benim için bir sır... Ne kötü şeydir bu... Yeni baştan bir hayata girmek için de yaşımız müsait değil... Geçti bizden...

Bahçe yolunda:

— Aramızdaki anlaşmazlık vardı ya, işte bizi biribirimize bağlayan anlaşamamamızdı, hiç bir hususta anlaşamadığımız için birbirimizden ayrılamıyorduk... Çünkü neden anlaşamadığımızı bilmiyorduk, duygularımız birbirimiz için sırdı, muamma idi... Bugünse...

...Gök, ağaç dalları arasından insana daha yakınmış gibi görünür, insan ağaç altında otururken, gökyüzüne daha yakınlaşmış hissine kapılır, kendini, mavi üstüne yeşil motifler işlenmiş ajurlu atlas bir örtüyle kaplı bir çardak altında oturuyor sanır...

Neriman, Müşfikanın sözlerini dinledikten sonra, bu güzel duygusundan eser kalmadı, hava ılıktı ama, ürpererek kalktı... Mustafanın yanına gitti, sokuldu, sarıldı, endişesini gidermek istiyormuş gibi yalvardı:

— Beni sev cânım!... Sev... Beni çok sev!...

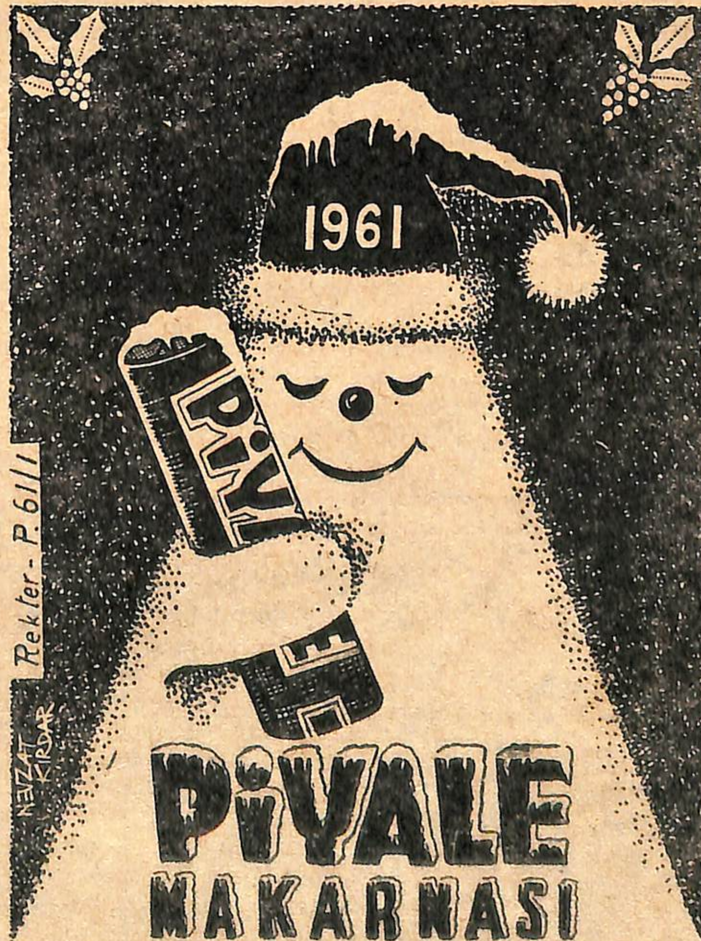
— BİTTİ —

Kürt Mahmut

※

Nimet Arzık'ın bu romanı, günün en büyük dedikodusu olacaktır. Kürt Mahmut'u nefes nefese okuyacaksınız!

※

AKBABA'nın Yeni Romanı:

※

Kürt Mahmut

※

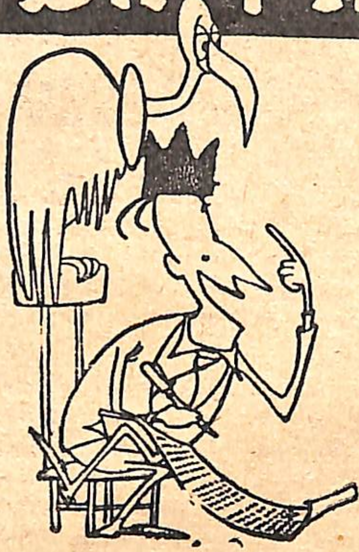
Yazan:

Nimet Arzık

※

Gelecek sayımızda başlıyoruz.

Bir Fıkra Anlatır mısınız?

— *Bir fıkra anlatır mısınız? Öyle mi?.. Anayasa Komisyonundan çıkarılışımı mı anlatayım, yoksa Üniversiteden çıkarılışımı mı?*

İsmet GİRİTLİ

Gurur!...

İhtiyarlığının hayli ilerlediği bir devirde bir aile toplantısında Victor Hugo'ya sorarlar:

— Üstad, en çok methedildiğiniz, bu sebeple gurur duyduğunuz günü bize anlatır mısınız?

Hugo, güler:

— Anlatırım tabii, der, üstelik oldukça yeni bir olaydır. Bütün teferruatiyle hatırlıyorum. İki-üç hafta

kadar evveldi. Gece yarısı tiyatrodan eve dönmüştüm. Arabadan indim, evimin kapısını açmaya çalıştım. Kapı bir türlü açılmıyordu. «Bilirsiniz bu yaşta insanlara musallat olan musibetlerden biri de küçük çişini tutamamaktır.» Ben de iyice sıkışmıştım. Kapıyı açma ümidini kaybedince evimin duvarına, şöyle karanlık bir yere yanaştım. Afedersiniz... Mecburdum...

İşte tam bu sırada kıyafetinden işçi olduğunu tahmin ettiğim orta yaşlı bir adam yoldan geçiyormuş. Beni görünce bağırdı:

— Heeey! Ulan, eşşoğlu eşek... Yüce şairimiz Victor Hugo'nun evinin duvarına bu haltı etmeye utanmıyor musun?

İşte, en çok gurur duyduğum gün o gündür!

— *Şimdi Celâl Şahin şurda dururken bana fıkra anlattırılır mı yani... O anlatsın benim yerime.*

Müzeyyen SENAR

Buraya!..

Bir kürt beyi, kalabalık maiyetiyle bir Acem beyine misafir olmuş. İkisi de azamet ve ihtişamda birbirini gölgede bırakmak için ellerinden geleni yaparlarmış. Bir gün sohbet esnasında bendelerin sadakatinden söz açılmış. Kürt beyi demiş ki:

— Benim bendelerim bana o kadar sadıktırlar ki canlarını uğrumda hiç tereddütsüz verirler. İsterseniz size şimdi ispat edeyim. Haso, çabuk buraya...

Dev yapılı bir adam beyin karşısına dikilmiş.

— Beni seversen şimdi şu gördüğün uçurumun kenarına gidip oradan kendini aşağı atacaksın.

Adam koşup kendini aşağı atmış ve ölmüş. Acem beyi:

— Benimkiler de sadakatte sizinkilerden aşağı kalmazlar, demiş, şimdi size ispat ederim. Ferhad!

Bir uşak koşup beyin karşısında el bağlamış.

— Ferhad, hemen şu uçurumun kenarına koş, beni seversen kendini aşağı at.

— Baş üstüne!

Ferhad koşmuş, ama uçurumun kenarına gelince zınk diye durmuş. Bey seslenmiş:

— Ne duruyorsun?

Ferhad cevap vermiş:

— Ben beyimi buraya kadar severim.

⁂

— *Size duyulmamış fıkra bulup anlatmak mesele... Eski defterleri karıştırmaktan başka çare yok...*

Orhan KARAVELİ

Nelson!...

Yıl 1949. Galatasaray Lisesi'nin 12-A Edebiyat sınıfındayız. Vak'anın kahramanı genç, hal, tavır ve konuşması dolayısiyle «Blöf Basri» diye anılır. Bir keresinde blöf olsun diye yemekhanede ve öğle yemeği sırasında önümüzde oturan arkadaşa bir çatal atmış; bu arkadaş süratle eğildiğinden çatalın suratımıza saplanmasına ramak kalmıştı... Blöf Basri Çorlu'ludur. Hem de eşraftan. O zamanlar motorsiklete meraklıydı, şimdi bir otomobil almış. Cici de bir karısı varmış. Zavallı kızcağız!

Neyse uzatmıyalım, dersimiz tarih ve konu 18 inci asırda Osmanlı İmparatorluğu. Hocamız Enver Bey Basri'yi derse kaldırarak ilk suali sordu:

— Oğlum Bonaparte'ın Mısır se-

ferinde onun donanmasını yakan meşhur İngiliz amirali kimdir?

Basri hatırlayamadı. İngiliz amiralinin kim olduğunu. Bizler, tam siper yaparak ön sıralardan «Nelson» diye sufle ediyoruz ama, hoca duyuyor Basri duymuyor. Nihayet Enver Beyin «Oğlum, sen Lady Hamilton filmini görmedin mi?...» demesiyle hazret atıldı:

— Ha! Evet efendim, Lady Hamilton.

OKUYUCULARIMIZDAN FIKRALAR

İstanbul surları

Tarih dersinde İstanbul'un fethini anlatan öğretmen, arka sıralarda dalga geçen öğrencisine:

— Söyle bakalım oğlum, İstanbul surlarını kim yıktı? diye sorar. Bu ani yakalanıştan şaşıran çocuk:

— Vallahi ben yıkmadım efendim, diye karşılık verir. Pek fazla öfkelenen öğretmen çocuğu sertçe azarlar ve hırpalar. Aksilik bu ya, çocuk da zamanın forslularından birinin oğlu imiş. Babasına hocayı şikâyet eder.

Baba da okul müdürüne durumu bildirir. Müdür hocayı çağırtır, çocuğa niçin sert muamele yaptığını sorar.

Hoca:

— Efendim, siz olsaydınız ne yapardınız? İstanbul surlarını kim yıktı?» diye sorduğumda: «Vallahi ben yıkmadım!» diye cevap verdi, deyince:

Müdür hemen atılır:

— Belki hakikaten o yıkmamıştır, sorup sual etmeden ceza vermeğe kalkışmak olur mu? der.

Burhan GÜZELİŞ

⁂

Rabbim dedi ki...

Vaktiyle cahil bir köy papazı her vakit elindeki kitabın muayyen bir sayfasından bir duayı okurmuş. Muzibin biri papaz dışarı çıktığı zaman cübbesinin cebinden kitabı habersizce alıp o sayfayı yırtmış.

Papaz, bir gün kilisede yine ayni duaya başlıyacağı sırada kitabın sayfalarını araştırır, bir taraftan da:

— Rabbim bana dedi ki...
— Rabbim bana dedi ki...

— Rabbim bana dedi ki...

Diye duanın baştarafını tekrarlayıp dururmuş.

Onun bu telâşlı halini gören kilisede bulunanlardan biri dayanamamış:

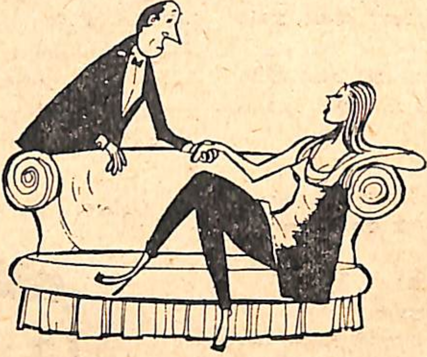
— Eee.. papaz efendi Rabbın sana ne dedi?

Diye sorunca, papaz sinirli, sinirli cevap vermiş:

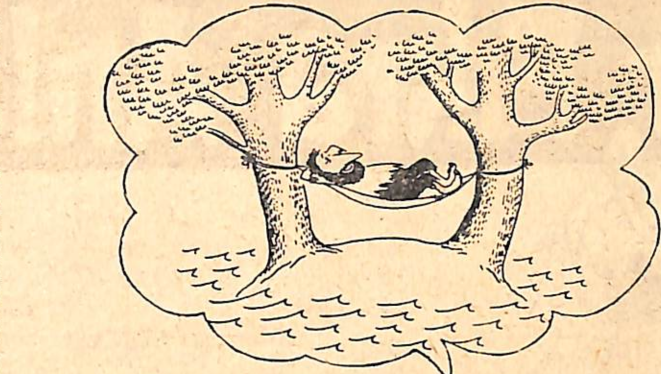
— Rabbim bana şu kitabın yaprağını yırtan münasebetsizin silsilesine küfret dedi!

Hilmi TÜKEL

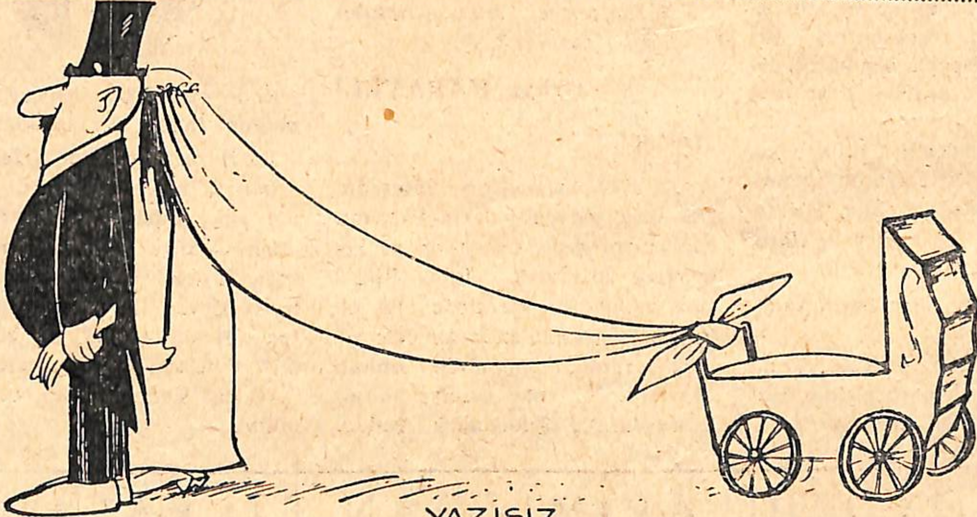
Dünya Karikatürleri

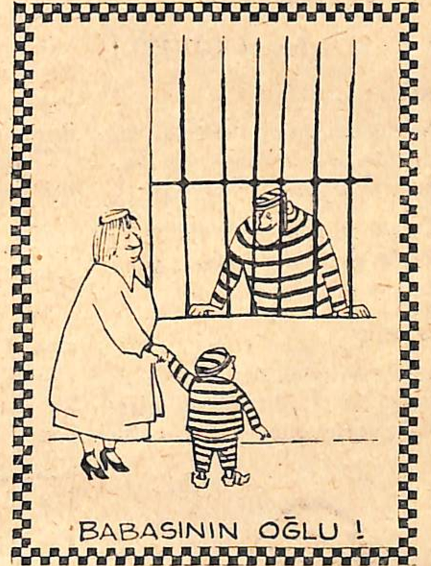
—AH BOB, SENİ BU KADAR SEV-
MESEM VALLAHİ EVLENİRDİM!..

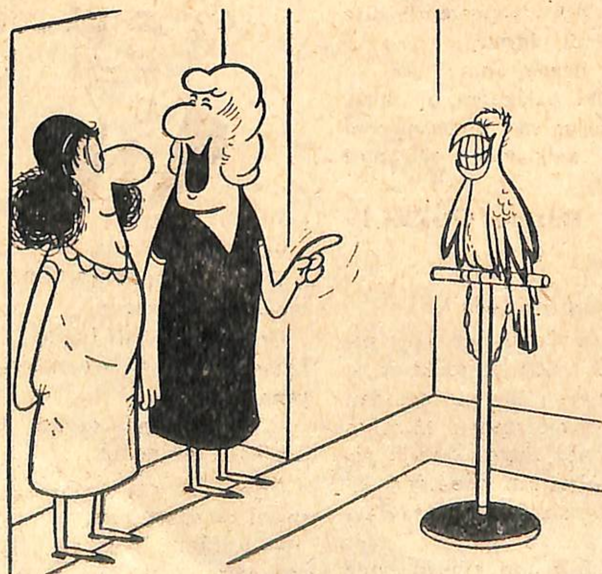
ÜMİT DÜNYASI !

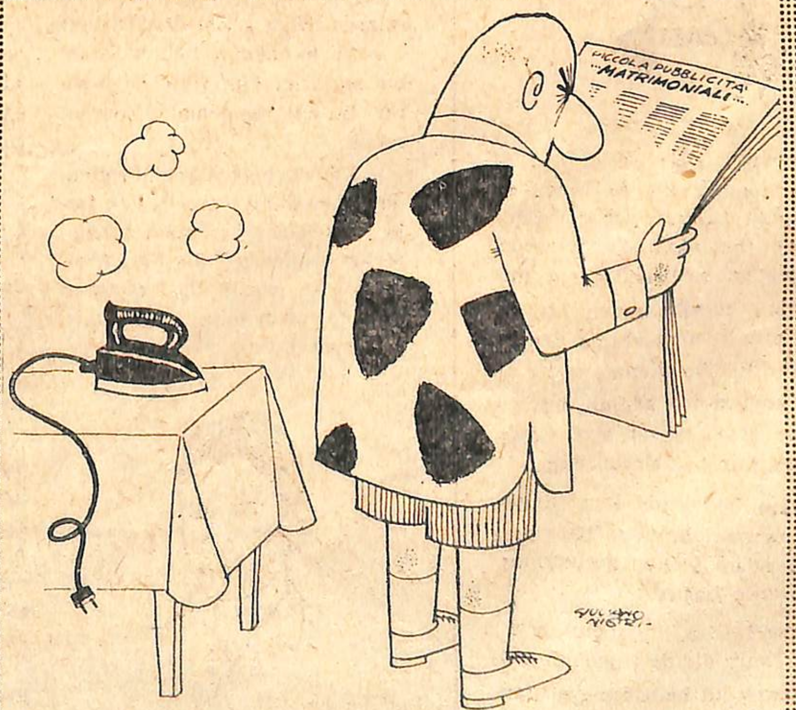
YAZISIZ

BABASININ OĞLU !

—YENİ DİŞLERİNİ TAKTIKTAN SONRA
DAHA İYİ KONUŞMAYA BAŞLADI !

BEKÂRLIK!

1961 de

5

MiLYON

LiRA TUTARINDA

50 APARTMAN DAiRESi

VE

ÇEŞiTLi ZENGiN PARA iKRAMiYELERi

YAPI ve KREDi BANKASI

4 · Reklam Moran

— Yılbaşını yatakta geçirdim... Ama kiminle geçirdim acaba ?..

— İl Travaso —